

*Nota betreffende den toestand van
's Rijks financiën.*

GELEIDENDE BRIEF.

No. 1.

's-Gravenhage, 12 December 1945.

Naar aanleiding van de door de Regeering aan de Staten-
Generaal gedane toezegging heeft de ondergeteekende de eer
U Hoogedelgestrengte hierbij aan te bieden een Nota betreffende
den toestand van 's Rijks financiën.

De Minister van Financiën,
P. LIEFTINCK.

Aan
den Heer Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal.

No. 124. 1.

*Nota betreffende den toestand van
's Rijks financiën.*

NOTA.

No. 2.

NOTA, BETREFFENDE DEN TOESTAND VAN 'S RIJKS FINANCIËN.

Ter inleiding van de stukken, betreffende de ontwerp-Rijksbegrooting voor het tweede halfjaar 1945, welke binnenkort zullen worden aangeboden, heeft de ondergeteekende de eer de eertijds gebruikelijke nota, betreffende den toestand van 's Rijks financiën, over te leggen.

Deze nota behelst derhalve de opmerkingen en beschouwingen, tot welke 's Rijks financiële toestand den ondergeteekende in verband met de ramingen voor het dienstjaar 1945 (2e halfjaar) aanleiding geeft.

INLEIDING.

Het is met groote voldoening, maar ook met zorg, dat de ondergeteekende zich zet aan het schrijven van deze eerste nota betreffende den toestand van 's Rijks financiën na de bezetting van ons land.

De voldoening spruit voort uit het feit, dat het hem vergund is als eerste de traditie van het aanbieden van deze nota aan de Volksvertegenwoordiging na de onderbreking gedurende de Duitse bezetting te hervatten. Maar ook beseft de ondergeteekende te zeer, dat weinigen van zijn ambtsvoorgangers voor grootere problemen hebben gestaan dan hem worden voorgelegd. Met Gods hulp hoopt hij in 's lands belang te kunnen werkzaam zijn door tot de oplossing ervan bij te dragen en zoo de welvaart te helpen herstellen.

De bijzondere omstandigheden, waarin wij verkeerden — waarop hieronder nog enkele malen wordt teruggekomen — en nieuwe inzichten in zake financiële verantwoording en begrotingsbeleid maken het noodzakelijk deze nota een eenigszins anderen opzet te geven dan door de traditie is geijkt.

Uit de onderstaande schets van hetgeen zal worden behandeld, moge dit aanstonds blijken.

A. Als voorheen zal eerst een uiteenzetting worden gegeven van de uitkomst der vorige dienstjaren, aansluitende bij de laatst uitgebrachte milioenennota, n.l. die voor het dienstjaar 1940. Bedoelde uiteenzetting heeft betrekking, resp. op het geldelijk beheer 1. in Nederland, 2. in Londen.

De begrotingen over deze dienstjaren zullen in haar vollen omvang nog aan de Staten-Generaal ter beschikking worden gesteld, hetgeen binnenkort kan worden verwacht. Het spreekt echter voor zichzelf, dat het inzicht in het verloop van de Rijksfinanciën, zooals dat gedetailleerd in die begrotingen is vervat, door de veelheid van materiaal zeer wordt belemmerd. Daarom heeft de ondergeteekende spoedig na zijn optreden maatregelen genomen, teneinde uit de begrotingscijfers een samenvattend overzicht te doen samenstellen, hetgeen hij eerlang in den vorm van een witboek aan de Volksvertegenwoordiging hoopt te kunnen aanbieden.

B. Na de gegevens betreffende de vorige dienstjaren volgt een schets van den desolaten financiële toestand, waarin de Regeering het land, na de algeheele bevrijding, aantrof, waarvoor genomen wordt de toestand per 30 Juni 1945. Deze toestand wordt geschetst in drie financieel-budgetaire gegevens, n.l.:

1. den stand van 's Rijks kas per 30 Juni j.l.;
2. de „openingsbalans” per dien datum;
3. de kasbegroting voor het tweede halfjaar 1945.

Deze gegevens hebben zoowel betrekking op het regeeringsapparaat h.t.l., als op dat, hetwelk op dien datum nog te Londen verbleef.

No. 124. 2.

Hoewel in het vervolg nog enkele malen zal moeten worden opgemerkt, dat de gegevens door omstandigheden nog niet als exact kunnen worden beschouwd, moet de ondergeteekende hier reeds opmerken, dat met name het gegeven, hier sub 2 bedoeld, in hooge mate onvolledig is, ook vanwege het feit, dat door het Rijk geen centrale vermogensrechtelijke boekhouding wordt gevoerd, waarvan de voorbereiding intusschen terstond is ter hand genomen.

C. Op deze financieel-budgetaire gegevens ter kenschetsing van den toestand volgt een bespreking van de normale, automatisatiebegrooting van uitgaven en inkomsten voor het tweede halfjaar 1945.

De geweldige achterstand bij administratie en comptabiliteit der Departementen en de onder hen ressorteerende diensten heeft het niet mogelijk gemaakt deze begrooting eerder gereed te hebben. Wel werd hieraan sinds het optreden van den ondergeteekende met kracht gewerkt, maar behalve de vermelde factoren speelt hier ook een belangrijke rol de grootere dan ooit te voren bestaande onzekerheid op vele gebieden van overheidsbeleid met betrekking tot de daaraan verbonden kosten.

Aan deze begrooting mag dan ook geen andere — maar ook geen mindere — beteekenis worden toegekend dan die van een hulpmiddel om de tijdens de eindphase van den oorlog en de eerste maanden na de bevrijding ernstig ontspoorde administratie weer geleidelijk aan in beproefde comptabele banen te leiden. De begrooting 2e halfjaar 1945 heeft hierdoor de beteekenis gekregen van een oefen-begrooting, reden waarom ondergeteekende het niet wel mogelijk acht deze aan de normale en grondwettelijk voorgeschreven behandeling te onderwerpen. Hij zal haar niettemin binnen zeer korten tijd ter informatie aan de Staten-Generaal overleggen.

Bij afzonderlijk wetsvoorstel zal de ondergeteekende de noodzakelijke machtiging verzoeken om deze begrooting — tezamen met die voor het eerste halfjaar 1945 en de nog noodzakelijke supplettoire begrotingen voor de achterliggende dienstjaren, inclusief 1945 — alsmede de daarop aansluitende Middelenwetten te kunnen vaststellen.

In een slotbeschouwing vindt men den opzet van een plan tot budgetaire saneering, waarvan de nadere uitwerking ondergeteekende's volle aandacht heeft.

A. DIENSTJAREN 1940—1944.

1. NEDERLAND.

Achtereenvolgens worden vermeld de cijfers van de dienstjaren 1940, 1941, 1942 en de loopende dienstjaren 1943 en 1944 voor zoover deze bekend zijn.

Deze cijfers geven bij oppervlakkige kennisneming een gunstigen indruk doordat in enkele gevallen de gewone dienst een overschot laat. Deze indruk moet echter terstond verdwijnen, wanneer wordt bedacht, dat het overgrootste deel der uitgaven van den Kapitaaldienst op den Gewonen dienst thuis behoort. Daarom zullen bij deze dienstjaren ook de cijfers betreffende het totaal der uitgaven nog afzonderlijk worden vermeld.

Dienstjaar 1940.

De cijfers, opgenomen in de ingevolge artikel 86, 2e lid der Comptabiliteitswet (*Staatsblad* 1927, No. 259) samengestelde en door de Algemeene Rekenkamer goedgekeurde algemeene rekening van het dienstjaar 1940 zijn als volgt:

Titel A. Gewone dienst.	
Uitgaven	f 867 410 687,22
Middelen	831 743 431,83
Nadeelig saldo f 35 667 255,39	
Titel B. Kapitaaldienst.	
Uitgaven	f 852 920 727,14
Middelen	173 335 761,12
Nadeelig saldo f 679 584 966,02	

Geheele dienst.

Uitgaven	f 1 720 331 414,36
Middelen	1 005 079 192,95
Nadeelig saldo	f 715 252 221,41

Opgemerkt zij hierbij, dat in het cijfer van f 679 584 966,02 niet tot uitdrukking komen de uitgaven, welke uiteindelijk uit het voormalige Leeningfonds 1940 worden gefinancierd, waaronder de Nederlandsche mobilisatieuitgaven (f 273 808 673,82) en de kosten van den Nederlandschen Opbouwdienst (f 28 317 309,41).

Evenmin zijn in dit cijfer begrepen de uitgaven van het voormalig Herstelfonds, welke voor 1940 netto belopen f 27 713 165,45.

Het groote tekort op den kapitaaldienst van bijna f 680 miljoen houdt grootendeels verband met de uitgaven wegens credieten ten behoeve van de Duitsche weermacht ad f 477 324 791,75 en wegens rentedragende credieten ten behoeve van het Nederlandsche Clearinginstituut ad f 125 000 000.

Dienstjaar 1941.

De voorloopige gegevens leveren de volgende uitkomsten op:

Titel A. Gewone dienst.

Uitgaven	f 1 062 214 883,79
Middelen	1 383 658 029,—
Voordeelig saldo	f 321 443 145,21

Titel B. Kapitaaldienst.

Uitgaven	f 2 401 638 768,08
Middelen	365 030 730,—
Nadeelig saldo	f 2 036 608 038,08

Geheele dienst.

Uitgaven	f 3 463 853 651,87
Middelen	1 748 688 759,—
Nadeelig saldo	f 1 715 164 892,87

Het nadeelig saldo van het voormalige Herstelfonds ad ± f 117 500 000 is hierin niet begrepen.

De uitgaven van den Gewonen dienst waren f 14 438 154,79 hooger dan de raming; de middelen beliepen f 349 807 330 meer dan de raming.

Voor wat betreft den Kapitaaldienst waren de uitgaven f 711 483 984,08 hooger dan de raming, terwijl de middelen de raming met f 296 108 660 overtroffen.

Ten gevolge van den achterstand in de afwikkeling en controle betreffende dezen dienst kunnen de uitkomsten van dienst 1941 ook thans nog niet definitief worden vermeld.

Dienstjaar 1942.

De gegevens, welke thans verstrekt kunnen worden omtrent de vermoedelijke uitkomsten van het dienstjaar 1942 dragen nog een zeer voorloopig karakter. Met dit voorbehoud kan omtrent de voorloopige uitkomsten van het dienstjaar 1942 het volgende worden medegedeeld:

Titel A. Gewone dienst.

Uitgaven	f 1 317 577 489,50
Middelen	1 735 486 939,—
Voordeelig saldo	f 417 909 449,50

Titel B. Kapitaaldienst.

Uitgaven	f 2 321 285 281,— ¹⁾
Middelen	95 879 208,—
Nadeelig saldo	f 2 225 406 073,—

Geheele dienst.

Uitgaven	f 3 638 862 770,50
Middelen	1 831 366 147,—
Nadeelig saldo	f 1 807 496 623,50

De aanvankelijke raming der middelen op den Gewonen dienst ²⁾ werd vastgesteld op f 1 202 428 268,—

Volgens de voorloopige uitkomsten hebben de middelen opgebracht 1 735 486 939,—

Derhalve meer f 533 058 671,—

De gewone uitgaven blijven — naar de voorloopige gegevens — beneden de oorspronkelijk toegestane bedragen met f 58 259 407.

Aanvankelijk werd op den Kapitaaldienst geraamd een bedrag van f 2 508 586 522 aan uitgaven en f 86 389 046 aan middelen; de dienst sloot derhalve met een nadeelig saldo ad f 2 422 197 476.

Voorzoover op dit oogenblik bekend is bedraagt het tekort op den Kapitaaldienst, f 2 225 406 073, d.i. f 196 791 403 minder dan bij de begroting werd verwacht. Deze uitkomst is ontstaan doordat de vermoedelijke opbrengst der middelen f 9 490 162 hooger is dan de raming, terwijl het vermoedelijk totaal der uitgaven f 187 301 241 minder dan de raming belooft.

Het nadeelig saldo van het voormalig Herstelfonds 1940 ad f 289 000 000 is hierbij echter buiten beschouwing gelaten.

Dienstjaar 1943.

De begroting van het dienstjaar 1943 is vastgesteld als volgt:

Titel A. Gewone dienst.

Uitgaven	f 1 536 756 313
Middelen	1 431 132 548
Nadeelig saldo	f 105 623 765

Titel B. Kapitaaldienst.

Uitgaven	f 1 867 956 233
Middelen	55 410 200
Nadeelig saldo	f 1 812 546 033

Geheele dienst.

Uitgaven	f 3 404 712 546
Middelen	1 486 542 748
Nadeelig saldo	f 1 918 169 798

In het nadeelig saldo van den Gewonen dienst is niet begrepen het nadeelig saldo van het Landbouwerisifonds, dat oorspronkelijk werd geraamd op f 66 132 000, terwijl bij het nadeelig saldo van den Kapitaaldienst buiten beschouwing is gelaten het nadeelig saldo van het voormalig Herstelfonds 1940, dat oorspronkelijk werd geraamd op f 26 911 115.

Omtrent de voorloopige uitkomsten van het dienstjaar 1943 zijn momenteel nog geen gegevens bekend.

¹⁾ Hierbij is in aanmerking te nemen, dat onder de uitgaven van den Kapitaaldienst is opgenomen het saldo van het opgeheven Leeningfonds 1940 ad f 363 373 539, welk bedrag reële beteekenis voor het budget 1942 mist. Dit saldo is in feite nog belangrijk hooger, doch kan, daar alle uitgaven nog niet zijn gedaan, in dezen dienst tot geen hooger bedrag dan het genoemde worden opgenomen.

²⁾ Hierbij was niet gerekend met de middelenopbrengst van de radio-belasting ad f 8 912 912.

Wel kan worden medegedeeld, dat na het opmaken der begroo-
ting nieuw opgekomen of verhoogde uitgaven bekend zijn gewor-
den, waarvan het totaal zeer globaal kan worden geschat op
f 256 000 000 voor den Gewonen dienst en f 80 000 000 voor den
Kapitaaldienst.

Bij deze bedragen is nog geen rekening gehouden met de
nadere ramingen van de tekorten van het Landbouwerisfonds
en het voormalig Herstelfonds 1940. Aan de hand van nader
bekend geworden gegevens bedraagt het nadeelig saldo van het
Landbouwerisfonds over 1943 rond f 90 000 000 en dat van
het voormalig Herstelfonds 1940 rond f 37 000 000, derhalve
respectievelijk rond f 24 000 000 en f 10 000 000 meer dan oor-
spronkelijk werd geraamd.

Daartegenover kan het totaalbedrag der inkomsten eveneens
hooger worden gesteld en wel voor den Gewonen dienst op circa
f 357 000 000 hooger.

Dienstjaar 1944.

De begrooting van het dienstjaar 1944 is vastgesteld als volgt:

Titel A. Gewone dienst.

Uitgaven	f	1 839 724 195
Middelen		1 462 966 308

Nadeelig saldo	f	376 757 887
----------------------	---	-------------

Titel B. Kapitaaldienst.

Uitgaven	f	1 871 989 677
Middelen		62 054 026

Nadeelig saldo	f	1 809 935 651
----------------------	---	---------------

Geheele dienst.

Uitgaven	f	3 711 713 872
Middelen		1 525 020 334

Nadeelig saldo	f	2 186 693 538
----------------------	---	---------------

Ook bij deze nadeelige saldi dient nog rekening te worden ge-
houden met de tekorten van het Landbouwerisfonds en van het
voormalig Herstelfonds 1940, waardoor het nadeelig saldo van
den Gewonen dienst en dat van den Kapitaaldienst verhoogd
moeten worden respectievelijk met f 87 330 000 en f 172 122 433.

Cijfers omtrent de voorloopige uitkomsten van het dienstjaar
1944 zijn uiteraard evenmin beschikbaar. Evenals ten aanzien
van het dienstjaar 1943 moet daarom worden volstaan met het
geven van een raming van het totaal der na de vaststelling der
begrooting op het budget gelegde verplichtingen.

Deze verplichtingen moeten voor wat den Gewonen dienst be-
treft, geraamd worden op rond f 90 000 000 en voor wat den
Kapitaaldienst aangaat op rond f 760 000 000.

Bij eerstgenoemd bedrag moet nog worden gesteld een bedrag
van rond f 41 000 000 wegens vermoedelijk hooger tekort van het
Landbouwerisfonds en bij laatstgenoemd bedrag een bedrag van
rond f 18 000 000, wegens vermoedelijk hooger tekort van het
voormalig Herstelfonds 1940.

2. LONDEN.

Intusschen geven de voorgelegde cijfers nog maar een gedeelte-
lijk beeld van s-Rijks uitgaven en ontvangsten te zien. Immers
hier te lande was wel een Regeeringsapparaat, in hoogste instan-
tie door de bezetters bestuurd, maar de feitelijke Regeering was
in Londen gevestigd. Daar werden dus ook uitgaven gedaan voor
het bestuursapparaat en voor de oorlogvoering, waartegenover
ook ontvangsten stonden. Hieronder volgt het beeld van de uit-
gaven en middelen van het bestuursapparaat, dat te Londen ge-
vestigd was in de oorlogsjaren naar de meest recente gegevens,
welke geput zijn uit de administratie te Londen. Voor de jaren
1940 t/m 1943 kunnen rekeningscijfers vermeld worden; voor
1944 zijn begrotingscijfers vermeld.

Dienstjaar 1940.*Rekeningscijfers.*

Uitgaven titel A. Gewone dienst	£	5 195 418	4 1
Uitgaven titel B. Kapitaaldienst		212 296	19 4
Totaal uitgaven	£	5 407 715	3 5
Totaal middelen		749 456	7 9
Nadeelig saldo	£	4 658 258	15 8

Dienstjaar 1941.*Rekeningscijfers.*

Uitgaven titel A. Gewone dienst	£	8 667 673	15 7
Uitgaven titel B. Kapitaaldienst		5 057 317	11 2
Totaal uitgaven	£	13 724 991	6 9
Totaal middelen		759 555	10 0
Nadeelig saldo	£	12 965 435	16 9

Dienstjaar 1942.*Rekeningscijfers.*

Uitgaven titel A. Gewone dienst	£	8 435 092	5 10
Uitgaven titel B. Kapitaaldienst		1 132 400	4 6
Totaal uitgaven	£	9 567 492	10 4
Totaal middelen		2 034 398	15 9
Nadeelig saldo	£	7 533 093	14 7

Dienstjaar 1943.*Rekeningscijfers.*

Uitgaven titel A. Gewone dienst	£	16 638 637	8 8
Uitgaven titel B. Kapitaaldienst		3 013 871	15 1
Totaal uitgaven	£	19 652 539	3 9
Totaal middelen		899 730	16 2
Nadeelig saldo	£	18 752 808	7 7

Dienstjaar 1944.*Begrotingscijfers.***Titel A. Gewone dienst.**

Uitgaven	£	23 422 465
Middelen		5 039 651
Nadeelig saldo	£	18 392 814

Titel B. Kapitaaldienst.

Uitgaven	£	94 851 385
Middelen		63 157 895
Nadeelig saldo	£	31 693 490

Dienst terugkeer Nederland.

Uitgaven	£	3 807 300
Middelen		nihil
Nadeelig saldo	£	3 807 300

	Geheele dienst.	
Uitgaven	£ 122 081 150	
Middelen	68 187 546	
Nadeelig saldo	£ 53 893 604	

Uiteraard bevatte deze begrooting vele ruwe ramingen.

Het nadeelig verschil tusschen de uitgaven en de middelen bedraagt intusschen naar den toestand op 28 Februari 1945 £ 3 830 733. Verschillende boekingen moeten inmiddels nog geschieden.

De resultaten der voorgaande dienstjaren geven reeds een aanwijzing voor den financieelen toestand, waarin ons land moet zijn geraakt.

Het nadeelig saldo over deze dienstjaren heeft, naar de bovenvermelde voorloopige gegevens aanwijzen, in totaal (voor den Gewonen Dienst en den Kapitaaldienst in Nederland en Londen samen) ongeveer 11 milliard gulden bedragen.

Voor dien toestand heeft, wat aangaat het bevrijde gebied, het Duitsch-afhankelijke wanbestuur der bezetting de verantwoordelijkheid. Het Kabinet, dat den evengeschetsten toestand bij zijn bestuursaanvaarding aantrof, heeft verantwoordelijkheid voor maatregelen, die het nam om een basis voor herstel te leggen en voor de middelen, welke het aanwendt om uit het moeras van het wanbeheer te geraken.

B. STAND VAN 'S RIJKS KAS, OPENINGSBALANS EN KASBEGROOTING.

De meest dienstige middelen om zich een meer concreet beeld te vormen van den toestand, waarin ons land zich bij het optreden van ondergeteekende bevond, waren: 1°. een kasopneming 2°. het daarbij aansluitend opstellen van een „openingsbalans”.

Daarna werd met spoed ter hand genomen het opmaken van een kasbegrooting voor het tweede halfjaar 1945.

1. Stand van 's Rijks kas.

De stand van 's Rijks kas te 's-Gravenhage vertoonde per 30 Juni 1945 het onderstaande beeld:

<i>Vorderingen op korten termijn.</i>	<i>(in duizenden guldens)</i>
Saldo van 's Rijks schatkist bij de Ned. Bank ...	184 473
Saldo bij de Bank voor Nederl. Gemeenten ...	22 746
Saldo bij den Postchèque- en Girodienst	38 940
Saldo postrekeningen van Rijkscomptabelen ...	269 177
Vorderingen op Staatsbedrijven, gemeenten en provinciën uit verschillenden hoofde	218 566
Vorderingen op Overzeesche gebieden in rekening-courant met 's Rijks schatkist 's-Gravenhage	451 410
Voorschotten aan gemeenten wegens aandeelen opbrengst belastingen, welke nog niet konden worden afgerekend	P.M.
<i>Verplichtingen op korten termijn.</i>	
Schatkistpromessen	6 213 700
Schatkistbiljetten	6 006
Spaargelden R.P.S. en saldo's tegoed-rekeninghouders Postchèque- en Girodienst	783 000
Schuld aan het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds in rekening-courant	62 002
Schuld aan enkele Staatsbedrijven in rekening-courant	2 894
Schuld aan diverse instellingen in rekening-courant met 's Rijks schatkist	818 345
Schuld aan de gemeenten wegens betalingen uit verschillenden hoofde	P.M.
Zilverbons in circulatie	354 903

Bij de publicatie dezer cijfers moet het voorbehoud worden gemaakt, dat — door den achterstand van de administratie, welke bij de bevrijding bestond en thans nog niet is ingehaald — enkele cijfers slechts pro memorie konden worden gegeven en enkele andere cijfers, welke gegeven werden, nog wijzigingen kunnen ondergaan. Het globale beeld is echter juist.

De stand van 's Rijks kas werd beheerscht door de hoogte, waartoe het schatkistpapier was opgelopen.

Het totaal van schatkistbiljetten en schatkistpromessen beliep ultimo 1939 circa f 502 miljoen en de omvang van den omloop van zilverbons ruim 1 miljoen. De totale vlottende schuld beliep per dien datum circa f 825 000 000. Blijkens bovenstaanden staat was de vlottende schuld (volgens 's Rijks kas 's-Gravenhage)

venhage) circa 7 milliard. Het bedrag is dus sedert ultimo 1939 bijna vernegenvoudigd.

De kasstand van het Agentschap Londen van het Departement van Financiën vertoonde het volgende beeld:

<i>Vorderingen op korten termijn</i>	<i>(in duizenden £)</i>
Goud	84 571
Pondenrekeningen bij banken en kassaldi	24 309
Dollarrekeningen te Londen in administratie ...	815
Bankrekeningen in andere valuta te Londen in administratie	2
Diverse vorderingen	4 935
<i>Verplichtingen op korten termijn.</i>	
Diverse creditsaldi	23 683
Schuld aan de Nederlandsche Bank	106 954
Schuld tegenover fondsen van derden	27 937

Bij de publicatie dezer cijfers behoeft geen overeenkomstig voorbehoud als boven aangegeven voor den kasstand Nederland te worden gemaakt.

Het totaal der vlottende schuld van het Rijk kon — de cijfers van Londen in aanmerking genomen — ruwweg op 7½ milliard gulden worden gesteld.

2. **Openingsbalans.**

Voor beoordeeling van het geheele beeld der Staatsschuld moest naast de vlottende schuld ook met de geconsolideerde staatsschuld worden gerekend. Deze bedroeg per ultimo 1939 f 3 140 000 000.

De geconsolideerde staatsschuld (in bijlage 1 gedetailleerd naar rentetype) bedroeg op 30 Juni jl. f 5,8 milliard

De schuld ingeschreven in het Grootboek der Wederopbouw beliep 1,5 milliard

De vlottende schuld (volgens de administraties van 's-Gravenhage en Londen te zamen) 7,5 milliard

Totale zichtbare staatsschuld f 14,8 milliard

Daarnaast bestaat nog een onzichtbare staatsschuld, bestaande uit de geleden oorlogsschade, welke nog niet is ingeschreven in het Grootboek, nog uitstaande crediteurenposten, de door den Nederlandschen Staat over te nemen vorderingen van De Nederlandsche Bank op Duitschland (in Reichsmarken luidende) en dergelijke posten.

Deze posten zijn ten deele tot geschatte bedragen, anderdeels pro memorie in de openingsbalans per 30 Juni jl. verwerkt.

Openingsbalans per 30 Juni 1945.
(in miljoenen guldens)

Staatsbezittingen (domijnen, wegen, enz.)	P. M.	Geconsolideerde staatsschuld	5 767
Staatsbezit in publieke en semi-publieke bedrijven	P. M.	Storting op staatsschuld door institutioneele beleggers	646
Goudbezit	1 090	Grootboek Wederopbouw	1 500
Banksaldi bij De Nederlandsche Bank, banksaldi en kassen in binnen- en buitenland	559	Schadevergoedingen wegens geleden oorlogsschade	P. M.
Treasury Bills	243	Door den staat over te nemen vorderingen van De Nederlandsche Bank op Duitschland in Reichsmarken	4 500
Dispositieruimte op in het buitenland opgenomen credieten	272	Schatkistpapier	6 220
Vorderingen uit hoofde van en voorraden in het buitenland gekochte verbruiksgoederen	P. M.	Onbelegde spaargelden R.P.S. en onbelegde saldi rekeninghouders Postichèque- en Girodienst	783
Vorderingen uit hoofde van en voorraden van in het buitenland gekochte industriegoederen	200	Schuld aan De Nederlandsche Bank tegenover goud Credieten in het buitenland opgenomen	1 337
Nog uit het buitenland te ontvangen goederen en loopende koopcontracten	245	Schulden uit aankopen in het buitenland	722
Vorderingen wegens opgelegde, nog niet ingevorderde belastingen	170	Verplichtingen uit hoofde van rente en aflossing van staatsschuld, loopende betalingsopdrachten, enz. Verplichtingen op langen termijn als die t.o. het Scheepvaartfonds, het Egalisatiefonds, Ned. Spoorwegen, Pensioenfonds enz.	692
Vorderingen op diverse instellingen	501	Schulden aan gemeenten, provinciën en anderen ...	158
Vorderingen op Staatsbedrijven, gemeenten en provincien uit verschillende hoofde	219	Schulden aan overzeesche gebiedsdeelen	1 153
Vorderingen op overzeesche gebiedsdeelen: van de Schatkist	451	Verplichtingen der Rijksfondsen	117
van het Agentschap Londen	31	Crediteuren wegens gedane leveranties, uitgevoerde werken, enz.	P. M.
Bezittingen der Rijksfondsen	P. M.	Lend-Lease verplichtingen	P. M.
Diverse debiteuren	P. M.	Verplichtingen uit Civil-Affairs Supplies	P. M.
Vorderingen uit omgekeerde Lend-Lease	P. M.	Zilverbons in circulatie	355
Vorderingen uit hoofde van intergeallieerde scheeps-exploitatie	P. M.		
Reparatie-vorderingen op Duitschland	P. M.		

Bij deze balansopstelling moet nog eens uitdrukkelijk een voorbehoud worden gemaakt voor de juistheid der gegeven bedragen. De achterstand in de administratie maakt het vaak noodzakelijk met ten deele geschatte cijfers te werken. Voorts is ten aanzien van het bedrag van verschillende posten nog geen overeenstemming bereikt met de desbetreffende tegenpartij in de rekening-courant, zoodat ook deze getallen niet vaststaan.

Niet alleen echter is het beeld der cijfers nog aan allerlei onnauwkeurigheid onderworpen, het is ook in hooge mate onvolledig. De vele pro memorieposten voor zeer belangrijke vorderingen en schulden getuigen hiervan.

De bezittingen en verplichtingen der Rijksfondsen worden eveneens als memorieposten opgenomen. Het is wel zeker, dat hier een belangrijk tekort bestaat. Een bedrag daarvoor te schatten komt den ondergeteekende bij den huidige stand der administratie te speculatief voor. Maatregelen zijn echter in voorbereiding om den juiste stand van zaken in cijfers uit te drukken.

Ten deele bestaat de besproken onvolledigheid uit de onzekerheid, welke omtrent de verplichting of de vordering zelve bestaat. Dat is het geval met de posten van de wederzijdsche leveringen uit de met de Regeering der Vereenigde Staten van Amerika afgesloten Lend-Lease-overeenkomsten en met de schuld uit de zoogenaamde Civil-Affairs-Supplies, de levering van levensbenodigdheden gedurende de eerste maanden na de bevrijding van het westen van ons land, welke vanwege het Geallieerde legerbevel werd verzorgd. De bedragen, welke hiervoor genoemd zouden kunnen worden, zijn slechts ruwe berekeningen; belangrijker is echter, dat de mogelijkheid bestaat, dat afrekening niet noodig zal zijn.

Globale berekening van de eventuele schuld uit hoofde der Civil-Affairs-Supplies leert, dat tot en met 30 Juni jl. voor \$ 142 000 000 aan Nederland werd geleverd. De Regeering heeft aan de Geallieerden doen weten, dat zoowel deze leveringen als die, welke na 30 Juni uit dien hoofde werden gedaan, noodig waren om ons verhongerde en verzwakte volk kracht tot herstel te geven. Deze uitgaven zijn dus te beschouwen als een direct oorlogsgevolg en als een consequentie van de uit militaire factoren volgende noodzaak der etappengewijze bevrijding van ons vaderland.

Wat de pro memorie opgenomen post schadevergoedingen wegens oorlogsschade aangaat, kan worden medegedeeld, dat een zeer ruwe schatting heeft geleerd, dat — ingevolge het desbetreffende Koninklijke Besluit — circa f 3 milliard zal zijn te betalen.

De onvolledigheid ten aanzien van andere posten vindt haar verklaring hierin, dat in de boekhouding van den Staat allerlei loopende verplichtingen wegens leveringen en uitvoering van werken en overeenkomstige vorderingen niet werden opgenomen.

Inmiddels heeft ondergeteekende — in het kader van de noodzakelijke reorganisatie der Rijksadministratie —, zooals tevoren reeds werd opgemerkt, het invoeren van een crediteuren- en debiteurenadministratie ter hand doen nemen.

In het balansbeeld staat — of behoort althans te staan — de totale staatsschuld tegenover de waarde van allerlei Rijksbezittingen. Van een deel dezer activa is een vroeger cijfer van de in geld uitgedrukte waarde in de administratie gegeven; van andere activa is de waarde niet in geld uitgedrukt. Een juiste prijsbepaling — in normale tijden reeds moeilijk — was onder de gegeven omstandigheden en in het korte tijdsbestek geheel onmogelijk.

Recente berekeningen leeren, dat bij het uitbreken van den oorlog er ongeveer evenwicht bestond tusschen het bedrag der totale staatsschuld en de waarde van het Rijksbezit. Dit evenwicht is gedurende den oorlog uiteraard verstoord.

De staatsschuld is, als besproken, door allerlei oorzaken gestegen. De Rijksbezittingen, hoewel onderworpen aan de algemeene prijsstijging, hebben haar deel gekregen van de gedurende de bezetting om zich heen grijpende oorlogsschade.

In hoeverre en tot welk bedrag de Rijksbezittingen thans beneden het bedrag der zichtbare staatsschuld blijven is dus op dit oogenblik niet te zeggen. De ondergeteekende heeft echter maatregelen in voorbereiding — en ten deele reeds in uitvoe-

ring — welke ook in dit opzicht het vereischte inzicht zullen verschaffen.

Het balansbeeld wordt — behalve door de bedragen der geconsolideerde schuld (met inbegrip van de posten Grootboek Wederopbouw en over te nemen vorderingen van De Nederlandsche Bank op Duitschland) tezamen circa f 12 miljard beloopende — grotendeels beheerscht door het bedrag aan schatkistpapier ad f 6,2 miljard. Daarnaast is voor den financieelen toestand van belang het bedrag van f 722 miljoen crediten in het buitenland opgenomen voor het herstel van onze volkskracht (aankopen voedingsmiddelen) en van onze productiecapaciteit (aankopen grondstoffen en technische apparatuur). Een overzicht van deze crediten wordt in bijlage 2 gegeven. De crediten lieten per 30 Juni 1945 nog een disponitieruimte van f 272 miljoen.

Tegenover deze crediten en de schulden aan het buitenland uit aankopen van de Administration for Relief and Rehabilitation, de Netherlands Purchasing Committee en het Food-bureau, beloopende per 30 Juni 1945 f 692 miljoen, staan nog vorderingen en voorraden, waarvan de grootte ten deele nog moest worden vastgesteld, terwijl voor een ander deel ruwe schattingen werden gemaakt. Maatregelen zijn getroffen om, zoo goed als mogelijk is, de voor aankopen uitgegeven bedragen tegenover vorderingen en voorraden te stellen. Hiertoe zijn allerlei gegevens gevraagd van instanties hier te lande, zoowel als in Engeland en Amerika, omtrent hoeveelheden, aard, data en bestemming en van gekochte, verscheepte, ontvangen en doorgeleverde of gedistribueerde goederen.

Bij dit tegenover elkander stellen zal om verschillende redenen blijken, dat de creditposten de overeenkomstige debetposten overtroffen hebben.

In de eerste plaats zijn vele consumptiegoederen met belangrijke verliezen aan de bevolking geleverd en in de tweede plaats is in de periode, gedurende welke de oorlog nog woedde, en in de eerste maanden van aankopen voor het herstel, meer op de noodzaak van aanschaffing dan op de administratieve verantwoording gelet.

Bovendien waren de oorlogsomstandigheden direct na de bevrijding oorzaak, dat ontvangen gelden uit hoofde van de leveringen in kwestie niet afzonderlijk konden worden gehouden, maar met andere rijksmiddelen werden vermengd. Een deel dezer gelden is dus in den gewonen dienst verbruikt. Ondergeteekende heeft echter maatregelen getroffen om verdere vermenging van deze gelden in de verantwoording tegen te gaan.

Hoe ongewenscht op zichzelf de toegepaste wijze van financiering moge zijn, zij was onder de gegeven omstandigheden onvermijdelijk. Ook mogen deze niet door ontvangsten gedekte uitgaven niet als improductief beschouwd worden. In het herstel van onze — bij de bevrijding uitgeputte — volkskracht en in het herstel van ons productieapparaat ontstaan nieuwe activa voor de Nederlandsche volksgemeenschap.

Tenslotte is bij de beschouwing van de balans nog van belang om te letten op een nadeeligen post van ruim f 247 000 000, zijnde het verschil tusschen de waarde van het nog resteerende goudbezit ad f 1 090 000 000 en de uit de overneming van het goud ontstane schuld aan De Nederlandsche Bank van f 1 337 000 000. Het verschil vertegenwoordigt de waarde aan goud, dat gedurende den oorlog — voor oorlogvoering en voor het bestuur — in Engeland werd verbruikt tot gedeeltelijke dekking van het daar optredende exploitatietekort.

Daarnaast werden nog gelden, uit anderen hoofde beschikbaar, voor die doeleinden gebruikt, welker tegenwaarde onder de schulden op langen termijn in de balans voorkomen.

Deze uitgaven voor de oorlogvoering mogen evenmin als improductieve uitgaven worden beschouwd. Het zijn offers, gebracht voor het herstel van onze nationale integriteit.

3. Kasbegroting 2e halfjaar 1945.

De kasbegroting over het tweede halfjaar 1945, als bijlage 3 aan deze nota toegevoegd, was een derde middel om zich te oriënteren op den desolaten financieelen en economischen toestand, welke door het Deutsche wanbestuur in den lande was ontstaan. Zij geeft een globale (soms wegens den vereischten spoed zeer ruw gemaakte) raming van de uitgaven, welke, gedurende het tweede halfjaar 1945, noodig zijn voor de finan-

ciering van het bestuursapparaat (zooals de Regeering dit had aangetroffen en sindsdien doende is te reorganiseeren), zoowel als van de uitgaven voor de verbetering van de volksvoeding, voor den wederopbouw van het productie-apparaat en voor het herstel van ons defensievermogen, alsook van de uitbetalingen der fondsen. Daarnaast geeft zij aan de verwachte ontvangsten, die in den loop van dit halfjaar in de Overheidskassen (inclusief die der fondsen) zullen binnenvloeien.

Kasbegrooting I, ingedeeld naar de begrootingshoofdstukken.
(in millioenen guldens)

Hoofdstukken der begrooting	Nederland				Buitenland			
	Uit- gaven	Ont- vangsten	Saldi		Uit- gaven	Ont- vangsten	Saldi	
			tekort	over			tekort	over
I. Huis der Koningin	1	—	1	—	—	—	—	—
II. Hooge Colleges van Staat	1	—	1	—	—	—	—	—
IIa. Algemeene Oorlogvoering	1	—	1	—	—	—	—	—
III. Buitenlandsche Zaken	1	—	1	—	10	—	10	—
IV. Justitie	19	5	14	—	—	—	—	—
IVa. Directoraat-Generaal van Politie	41	1	40	—	—	—	—	—
V. Binnenlandsche Zaken	122	1	121	—	—	—	—	—
VI. Onderwijs	89	11	78	—	—	—	—	—
VIIa. Nationale Schuld	286	700	—	414	—	600	—	600
VIIb. Financiën	139	1 100	—	961	1	—	1	—
VIIIa. Oorlog	461	1	460	—	32	40	—	8
VIIIb. Marine	47	—	47	—	42	—	42	—
IXa. Openbare Werken	173	5	168	—	—	—	—	—
IXb. Verkeer en Energie	102	—	102	—	18	—	18	—
X. Handel en Nijverheid	68	218	—	150	236	—	236	—
Xa. Scheepvaart	143	1 ¹⁾	142 ¹⁾	—	—	—	—	—
Xb. Dir.-Gen. v. d. Prijzen	5	5	—	—	—	—	—	—
XI. Landbouw	120	24	96	—	—	—	—	—
XII. Sociale Zaken	209	1	208	—	—	—	—	—
XIII. Overzeesche Gebiedsdeelen	39	—	39	—	—	—	—	—
XIV. Onvoorzien	1	—	1	—	—	—	—	—
XV. Overige Ontvangsten en Uitgaven	4	1	3	—	—	—	—	—
Pensioenfonds	55	160	—	105	—	—	—	—
Zuiderzeefonds	12	2	10	—	—	—	—	—
Landbouw-Crisisfonds	189	100	89	—	233	—	233	—
Gemeentefonds	70	62	8	—	—	—	—	—
Pensioenbetaling 1e halfjaar	23	—	23	—	—	—	—	—
Afronding	—	—	—	—	1	—	1	—
	2 421	2 398	23	—	573	640	—	67

¹⁾ De ontvangsten uit hoofde van intergeallieerde scheepsexploitatie zijn hier buiten beschouwing gelaten wegens gemis aan gegevens.

De gegevens der Kasbegroting worden in onderstaanden staat nogmaals gegeven, maar nu ingedeeld naar de soorten van uitgaven en ontvangsten.

Kasbegroting II, ingedeeld naar de soort der uitgaven en ontvangsten.
(in millioenen guldens)

Soort der uitgaven of ontvangsten	NEDERLAND		BUITENLAND	
	Uitgaven	Ontvangsten	Uitgaven	Ontvangsten
Salarissen en loonen	293	—	47	—
Materieele behoeften en overige uitgaven der Departementen	106	—	6	—
Subsidies	47	—	—	—
Werken	46	—	—	—
Pensioenbetalingen	58	9	—	—
Andere Staatsdiensten en instellingen	2	—	—	—
Diversen	1 583	470	520	40
Rente	80	72	—	—
Aflossing	206	—	—	—
Buitenlandsche leeningopbrengst	—	—	—	600
Inlegging R.P.S. en Postchèque- en Girodienst	—	700	—	—
Directe belastingen	—	755	—	—
Verbruiksbelastingen (accijnzen, omzetbelasting)	—	143	—	—
Overige belastingen	—	49	—	—
Zekerheidstellingen	—	200	—	—
Totalen	2 421	2 398	573	640
Saldi	—	— 23	+ 67	—

Men kan in de totale uitgaven voor het tweede halfjaar 1945, volgens de hier verstrekte cijfers, drie groote groepen onderscheiden, hetgeen aanleiding geeft tot de volgende indeeling:

Kosten van het bestuursapparaat:

Salarissen, loonen en materieele uitgaven f 452 miljoen

Vaste en onveranderlijke lasten:

Subsidies, pensioenen, rente en aflossingen 398 miljoen

Uitgaven ingevolge beleidsmaatregelen:

Uitrusting leger en vloot, wederopbouw, steun aan oorlogsslachtoffers, sociale maatregelen als wachtgeldregeling, buitenlandsche aankopen voor handel, industrie, landbouw, scheepvaart enz. 2 149 miljoen

Totaal. . . f 2 994 miljoen

waarvan op de Nederlandsche kasbegroting f 2 421 miljoen

en op de Londensche kasbegroting . . . 573 miljoen

Totaal. . . f 2 994 miljoen

Onder de beleidsuitgaven komen voor als voornaamste posten (in zeer ruwe cijfers):

Betalingen voor geallieerden	f 50 miljoen
Afwikkeling militair gezag, interneeringskampen, enz.	50 miljoen
Uitgaven voor uitrusting van het leger	150 miljoen
Uitgaven voor uitrusting en oefening der Marine	25 miljoen
Uitgaven voor wederopbouw, enz.	144 miljoen
Uitgaven voor aankopen Handel en Nijverheid	258 miljoen
Uitgaven voor Landbouw, Landbouwcrisisfonds	491 miljoen
Uitgaven voor Scheepvaart	139 miljoen
Uitgaven voor Sociale Zaken (wachtgeldregeling, enz.)	166 miljoen
Uitgaven voor steun oorlogsslachtoffers, enz.	110 miljoen
Uitgaven voor Verkeer en Energie	109 miljoen

Voor een nadere analyse van de groote, in de kolommen uitgaven op de Kasbegroting II voorkomende post Diversen wordt verwezen naar het slot van bijlage 3.

Wat de inkomsten betreft vertegenwoordigen uiteraard de belastingontvangsten, met in totaal f 1 147 miljoen, de hoogste posten. Deze belastingontvangsten konden voor de kasbegroting niet anders worden geraamd dan uitgaande van een nominaal-verlopende ontvangst. Wel is er een groote achterstand in oplegging en invordering der directe belastingen, maar deze werd gecompenseerd door de verplichte en onverplichte zekerheidsstellingen.

Te verwachten was echter, dat deze zekerheidsstellingen veel hogere bedragen zouden belopen dan achterstallige belastingen alleen, hetgeen ook de bedoeling was. Intusschen moeten deze zekerheidsstellingen worden beschouwd als vooruitbetalingen op belastingen, zoowel van normale als van speciale heffingen, welke in de nabije toekomst zullen worden verschuldigd.

De ontvangst der directe belastingen kon in het licht der ervaringscijfers worden geschat op f 755 miljoen en het bedrag der daarboven uitgaande zekerheidsstellingen op f 200 miljoen. In totaal dus f 955 miljoen.

Het werkelijk beloop der ontvangsten van de afgelopen maanden — voor zooverre reeds bekend — geeft grond aan de verwachting, dat deze schatting redelijk is.

De schattingen der overige belastingen, te weten circa f 143 miljoen en f 49 miljoen werden eveneens gedaan op grond van ervaringscijfers, er rekening mede houdende, dat het geleidelijk toenemen van het verbruik de opbrengsten gunstig zou beïnvloeden.

Voorts werd gerekend met een sterke toeneming van saldi van de spaarders bij de Rijkspostspaarbank en van de saldi van de rekeninghouders der Postchèque- en Girodienst. Deze schatting is uit het verloop van de cijfers van het derde kwartaal gemotiveerd gebleken.

Er werd aangenomen, dat de nog beschikbare dispositieruimte der buitenlandsche credieten ad f 272 miljoen zou worden verbruikt en dat daarenboven nog een bedrag van circa f 330 miljoen aan buitenlandsche credieten zou worden opgenomen. De tusschen 1 Juli en 1 November aangegane credietovereenkomsten zijn in de opstelling van bijlage 2 te vinden.

Voorts werden als geraamde ontvangsten in de kasbegroting opgenomen:

Ontvangsten Landbouwcrisisfonds	f 100 miljoen
Ontvangsten Rijksbureaux	212 miljoen
Pensioenbijdragen Rijk en Gemeenten	124 miljoen
Diverse andere ontvangsten	34 miljoen

Te zamen uitmakende het bedrag van f 470 miljoen opgenomen in de kolom ontvangsten in Nederland onder de post Diversen.

Vergelijkt men de uitgaven en de ontvangsten van het Landbouwcrisisfonds, dan dient daarbij wel te worden bedacht, dat in den loop van dit halfjaar de voorraden van in het buitenland gekochte verbruiksgoederen steeds zijn toegenomen. Dit zal tot uitdrukking moeten komen in de balans per 31 December 1945.

Het bedrag van f 40 miljoen ontvangsten buitenland is opgenomen om tot uitdrukking te brengen de waarschijnlijkste terugbetaling door de Canadeesche Regeering van hier te lande te haren behoeve gedane uitgaven.

C. BEGROOTING 2e HALFJAAR 1945.

De toestand van 's Rijks financiën, zooals deze uit de cijfers der kasbegrooting naar voren komt, dient nog te worden gecomplementeerd door een overzicht van de autorisatie-begrooting voor het tweede halfjaar 1945 ¹⁾

In zooverre vertoont deze begrooting een afwijking van vroegere autorisatie-begrootingen, dat de splitsing in Gewonen- en Kapitaaldienst is vervangen door een scheiding in Gewonen- en Buitengewonen dienst.

Voor deze nieuwe scheiding is grondslag geweest de mededeeling in de Regeeringsverklaring, volgens welke op den Buitengewonen dienst zouden komen de uitgaven van de oorlogvoering, de noodhulp en de steun bij den herbouw en het op gang brengen van bedrijven. Het komt wenschelijk voor, daaraan toe te voegen de kosten van voorzieningen in afwachting en ten behoeve van de wederinschakeling van arbeiders in het productieproces, alsmede de kosten van de overheidsbemoelingen met distributie en prijsregeling en ten slotte, de uitgaven, die vandoord op de Kapitaalrekening worden geplaatst. De gemaakte splitsing is nog niet definitief, met name t.a.v. de sociale en economische voorzieningen (waarvan een gedeelte op den Gewonen dienst behoort te drukken), en zal met het oog op volgende begrootingen nog nader worden uitgewerkt.

Deze begrooting vertoont het volgende beeld:

Titel A. Gewone dienst.		
Uitgaven	circa f	1142 miljoen
Middelen	circa	549 miljoen
Nadeelig saldo		
circa f 593 miljoen		
Titel B. Buitengewone dienst.		
Uitgaven	circa f	1309 miljoen
Middelen	circa	90 miljoen
Nadeelig saldo		
circa f 1219 miljoen		

¹⁾ In de bezettingsperiode is voor het dienstjaar 1945 geen begrooting van de Rijksuitgaven en middelen vastgesteld. Terstond na de bevrijding zijn maatregelen genomen, ten einde weer zoo spoedig mogelijk tot een regelmatig budgetair beheer terug te keeren. De chaos op financieel gebied, waarin de bezetter het land achter liet, alsmede de scheiding gedurende verscheidene maanden van het reeds in September 1944 bevrijde deel en het overige deel des Rijks, vereischten tal van maatregelen, welke den weg naar een zoodanig beheer moesten effenen. De moeilijke verbindingen in de eerste periode na de bevrijding, de dislocatie der Departementen, alsmede de nieuwe indeeling van de Ministeries bij het optreden van het huidige Kabinet bleken bij den budgetairen reconstructie-arbeid vertragende factoren te zijn.

Ten tijde van de bevrijding was het eerste halfjaar 1945 reeds voor een aanzienlijk deel verstreken en bovendien kenmerkte deze periode zich door groote verwarring, in de eerste plaats door den oorlog veroorzaakt, doch voorts mede door de omstandigheid, dat in deze periode allerlei uitgaven door den bezetter verordend, samenliepen met uitgaven ten behoeve van het Nederlandsche bevind in het Zuiden en later ook in het geheele land. Met het oog hierop moest er van worden afgezien voor het eerste halfjaar 1945 nog begrootingen vast te stellen, te meer, omdat deze begrootingen nimmer een beeld zouden kunnen geven van het budget, zooals dit zich na de bevrijding formeerde.

Daar het uiteraard noodzakelijk was, dat de uitgaven voor het eerste halfjaar 1945 evenzeer aan regelen werden gebonden, is door de Departementen voorshands de helft van de op de begrooting voor 1944 gestelde kredieten als budgetaire maatstaf voor het doen van uitgaven aangegenomen.

Als uitgavencijfer van de begrooting voor het eerste halfjaar van 1945 kan dus aangenomen worden de helft van de uitgaven voor 1944, welke, zooals boven bleek, zijn geaamd op f 4880 miljoen, derhalve f 2440 miljoen. Hierbij is uiteraard in aanmerking te nemen, dat de bezettingsuitgaven niet gedurende dit volle halfjaar op het budget drukken; daartegenover wel de Londensche uitgaven. Bovendien verdient aandacht, dat tal van nieuwe uitgaven na de bevrijding voor herstel en wederopbouw noodzakelijk zijn geworden. Uit de cijfers, welke in deze nota t.a.v. het tweede halfjaar 1945 worden vermeld, blijkt, dat deze nieuwe en verhoogde uitgaven zoo belangrijk zijn, dat globaal genomen niet op een overschot uit hoofde van het wegvallen van de bezettingsuitgaven mag worden gerekend.

Geheele dienst.

Uitgaven circa f 2451 miljoen
 Middelen circa 639 miljoen

Nadeelig saldo f 1812 miljoen

De uitgaven, middelen en saldi van den Gewonen Dienst zijn
 als volgt over de Hoofdstukken verdeeld.

Gewone dienst.
(in miljoenen guldens)

Hoofdstuk der begrooting	Uitgaven	Middelen	Saldo b = batig n = nadeelig
I. Huis der Koningin	0,8	—	n 0,8
II. Hooge Colleges van Staat	1,3	—	n 1,3
IIa. Algemeene Oorlogvoering van het Koninkrijk	0,8	—	n 0,8
III. Buitenlandsche Zaken	11,2	0,1	n 11,1
IV. Justitie	19,9	2,6	n 17,3
IVa. Directoraat-Generaal van Politie	38,1	4,2	n 33,9
V. Binnenlandsche Zaken	89,1	6,4	n 82,7
VI. Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen	95,4	8,5	n 86,9
VIIa. Nationale Schuld	330,3	21,1	n 309,2
VIIb. Financiën	49,1	483,3	b 434,2
VIIIa. Oorlog	244,7	2,7	n 242,0
VIIIb. Marine	78,7	0,6	n 78,1
IXa. Openbare Werken	40,5	7,6	n 32,9
IXb. Verkeer en Energie	25,4	2,7	n 22,7
X. Handel en Nijverheid	8,9	1,6	n 7,3
Xa. Scheepvaart	3,9	—	n 3,9
Xb. Directoraat-Generaal van de Prijzen	4,2	4,2	—
XI. Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening	30,7	1,6	n 29,1
XII. Sociale Zaken	65,9	1,7	n 64,2
XIII. Overzeesche Gebiedsdeelen	2,9	0,5	n 2,4
XIV. Onvoorziene uitgaven	—	—	—
Landbouw-Crisisfonds	—	—	—
Totaal van den Gewonen dienst	1 141,8	549,4	n 592,4

De uitgaven, middelen en saldi van den Buitengewonen dienst worden hieronder niet hoofdstuksgewijs weergegeven, doch met het oog op het inzicht in den materieelen inhoud van dezen dienst, naar de uitgavengroepen, welke hieronder worden weergegeven. De indeeling volgens de Hoofdstukken moge uit de begrootingsstukken blijken.

Buitengewone dienst. (in millioenen guldens)				
Omschrijving	Uitgaven	Middelen	Saldo b = batig n = nadeelig	
<i>Oorlogvoering</i> , waaronder begrepen Militair Gezag, uitgaven voor, resp. inkomsten van de Geallieerden	105	40	n	65
<i>Steun bij den herbouw</i> , waaronder verstaan de uitgaven in verband met oorlogsschade, voor herstel Rijkseigendommen, andere schadevergoedingen, Zee- en Luchtvaartverzekeringswet, Landbouwherstel	380	9,5	n	370,5
<i>Op gang brengen bedrijven</i> , waaronder de uitgaven voor den wederopbouw wagenpark en herstel Rijn- en Binnenvloot	7	—	n	7
<i>Noodhulp</i> , waaronder bijzondere tegemoetkoming getroffen gemeenten, verzorging oorlogsslachtoffers, oogstwerkzaamheden, vitamineverstrekking, uitzending kinderen naar buitenland, aankoop geneesmiddelen e.d. voor Nederland, repatriëering, ondersteuning uitgeweken Nederlanders, subsidieering N.V.H. en H.A.R.K.	76	2,5	n	73,5
<i>Voorzieningen in afwachting en ten behoeve van de wederinschakeling van arbeiders in het productieproces</i> , t.w. D.U.W., wachtgeldregelingen, financiële tegemoetkoming aan elders wonende arbeiders, overbruggingssteun en andere sociale bijstand	176	Memorie	n	176
<i>Overheidsbemoeïning met distributie- en prijsregeling</i> , t.w. C.D.K. tegemoetkoming gemeentelijke distributiekosten, Rijksbureaux, prijstoeslagen, waaronder de uitkeeringen aan het Staatsmijnbedrijf en de particuliere mijnen, Fonds Prijspolitiek, C.C.D., nadeelig saldo L.C.F. (incl. uitkeering aan landbouwers op lichte gronden).	409	18	n	391
Totaal zonder kapitaalsuitgaven	1 153	70	n	1 083
<i>Kapitaalsuitgaven</i>				
Kapitaalsverstrekking en kredietverleening aan Staatsbedrijven, -fondsen en -instellingen.	42	12	n	30
Kredietverleening aan particuliere bedrijven	60	—	n	60
Middenstandssteun	12	—	n	12
Aanschaffing van materiele uitrusting leger en vloot	35	—	n	35
Overige kapitaalposten	7	8	b	1
Totaal van den Buitengewonen dienst	1 309	90	n	1 219

Een vrij aanzienlijk deel van de stijging van de uitgaven op den Gewonen en Buitengewonen dienst is het gevolg van de toeneming van den personeelslast. Een vergelijking van dezen last met dien in het jaar 1939 toont aan, dat de personeelsuitgaven (met inbegrip van de wachtgelden en pensioenen) zijn gestegen van f 274 miljoen in 1939 tot f 345,5 miljoen in het 2de halfjaar van 1945.

Deze stijging der personeelsuitgaven, — waarbij rekening moet worden gehouden met het feit, dat de loonen en salarissen, genoten in overheidsdienst, sedert 1939 met ong. 25 % zijn gestegen —, komt voor een groot deel voor rekening van de Departementen van Oorlog en Marine, doch is zonder eenigen

twijfel ook een gevolg van de sterk uitgezette overheidsbemoeiing op allerlei andere gebieden en van een in menig opzicht inefficiënt functioneeren van het bestuursapparaat.

Dit bestuursapparaat was op het moment der bevrijding door het wanbeheer en het onvoldoende organisatorisch begrip der Duitschers sterk geïnflueerd en in zeer slechten staat geraakt.

De voornaamste oorzaken van de uitbreiding waren de volgende:

1. de noodzakelijke verandering van gedepoteerden en ondergedokkenen;

2. de mogelijkheden, aan velen door goedwillende chefs gegeven, om door een Rijksbetrekkingszich voor deportatie of dergelijke maatregelen te vrijwaren;

3. het feit, dat men, voorgevende Deutsche opdrachten niet te kunnen uitvoeren met het bestaande personeel, door de Deutsche instantes gedwongen werd meer personeel in dienst te nemen, welk personeel men, na afloop van de taak, uit overwegingen sub 2 genoemd, heeft aangehouden;

4. het vervullen van tijdelijk noodige taken, na welker afloop het nieuw aangestroomde personeel niet werd ontslagen;

5. het vervullen van blijvende taken bij nieuwe taken van Staatsdienst, ten deele overgenomen van de gemeenten;

6. het vervullen van taken, ontstaan door den normalen groei van bestaande taken van Staatsdienst.

Een en ander deed een overmaat van personeel ontstaan.

De dislocatie der Departementen vertaagde de afdoening van stukken en de administratieve verantwoording. De sabotage, hoezeer uit vaderlandsch oogpunt in gegeven omstandigheden toe te juichen, versterkte dezen voor een goeden gang van zaken nadeligen invloed zeer.

Bij de daling van de prestatie per hoofd — waaraan ook de ondervoeding debet was — kon ondanks de overmaat nog de indruk worden gewekt, alsof al het aanwezige personeel toch nuttig werk verrichtte.

Bij het aantreden van dit Kabinet vond het, behalve de eerste nis op personeelsgebied, die de bezetter had achtergelaten, een omvangrijk apparaat door het Militair Gezag in het leven geroepen ter vervulling van een aanvullende bestuurszaak en van allerlei opsporings-, bewakings- en hulpdiensten. Ook hierin school veel inefficiëntie. De taken, waarmede dit apparaat was belast, waren aanvankelijk echter volledig omnisbaar. Eerst in den loop van het 2de halfjaar kon met de liquidatie, resp. overdracht daarvan aan de normale civiele, resp. militaire instanties een aanvang worden gemaakt.

Ten slotte heeft de huidige Regering ten behoeve van de tenuitvoerlegging van haar program zich in vele gevallen genoodzaakt gezien om nieuw personeel in dienst te stellen. De aanwezigheid van een achterstand op schier elk gebied, de urgentie van vele noodvoorzieningen, de voorbereiding van het herstel en de vernieuwing, die het Kabinet zich tot taak heeft gesteld, maakte dit onvermijdelijk. De handhaving van een apparaat in het buitenland — ten deele door de slechte verbindingen, ten deele door den aard der functies vereischt —, de instelling van nieuwe, resp. de splitsing van reeds bestaande Departementen, de noodzaak tot verandering van personeel dat tijdelijk aan zijn normale taak was onttrokken, en het gemis aan voldoende technische hulpmiddelen voor de administratie, hebben daar mede toe bijgedragen.

De ondergeteekende acht deze uiteenzetting niet alleen noodig ter verklaring van de sterke stijging der personeelsuitgaven, doch tevens om een scherp licht te werpen op het eminent belang van een snelle liquidatie van alle overvullige en omisbare personeelsformaties. In samenwerking met zijn ambtgenoot van Binnenlandsche Zaken en met medewerking van het geheele Kabinet heeft hij deze zaak ter hand genomen. Hij verwacht daarvan goede resultaten, die zich in de komende begrotingen zullen moeten weerspiegelen.

Een andere groote groep van uitgaven op den gewonen dienst wordt gevormd door de leeningschuldverplichtingen. Hierin

schuilt ook de mogelijkheid van een toekomstige verlichting van het Staatsbudget, waartoe de ondergeteekende doelbewust aanstuurt op een lagen rentestand voor overheidsschuld, terwijl de aflossing der schuld, voor zoover niet door bijzondere heffingen in eens te bereiken, naar zijn meening, zich over een zeer lange periode zal dienen uit te strekken.

De Buitengewone dienst bevat voor een zeer belangrijk deel uitgaven, welke van tijdelijken aard zijn. Scherp zal er worden toegezien, dat de tijdelijke organen zich de tijdelijkheid van hun taak bewust blijven en te rechter tijd hun bemoeiingen en hun apparaat inkrimpen. Te dien einde zal voor alle organen, waarvan de verwachting bestaat, dat zij binnen de eerste vijf jaren kunnen verdwijnen of belangrijk ingekrompen worden, een liquidatie-schema worden opgesteld.

De efficiency-bewaking der uitgaven geeft ondergeteekende de gelegenheid het verloop van dit proces te volgen en zoo noodig maatregelen voor te stellen teneinde het te versnellen. Voor een juiste vervulling van deze taak is hij bezig thesaurie-inspecteurs op te leiden, die aan de verschillende Departementen zullen worden gedetacheerd en hem van daaruit van voorlichting zullen dienen.

Voor de uitgaven op den Buitengewonen dienst staat de ondergeteekende het systeem van meerjarige begrotingen voor, hetgeen het inzicht in deze uitgaven zal verhelderen. De opstelling daarvan zal in nauw overleg dienen te geschieden met den Dienst van het Nationale Plan, die de Regeering voornemens is in het leven te roepen.

Voorts zal het streven er op zijn gericht om ook budgetair de zienswijze tot uitdrukking te brengen, dat de publieke financiën niet als een op zich zelf staande grootheid, maar als een integreerend bestanddeel van de volkshuishouding dienen te worden beschouwd. Dienovereenkomstig zal de Staatsbegroting in het kader moeten worden geplaatst van een te ontwerpen Nationaal Budget, dat de raming bevat van het te verwachten volksinkomen, zijn bronnen en zijn besteding.

Het is evenwel duidelijk, dat de toestand van 's Rijks financiën met de in het voorafgaande aangewezen maatregelen niet is gered. Daarvoor zijn ook maatregelen noodig, welke de middelen verschaffen teneinde de onvermijdelijke uitgaven te dekken.

De fiscale maatregelen, welke hiertoe moeten strekken, zijn drieërlei.

Vooreerst de speciale heffingen, welke gebezigd zullen worden voor de dekking der uitgaven wegens geleden oorlogsschade en voor de vermindering van de staatsschuld. Als de eerste en meest belangrijke speciale heffing denkt de ondergeteekende aan een vermogensaanwasbelasting, die in ontwerp gereed is en momenteel in studie is bij de Belasting-Advies-Commissie. Daarnaast komt in aanmerking een heffing in eens van de vermogens, waarvan de voorbereiding ter hand is genomen.

Verder is een belastingherziening op komst, welke de strekking heeft, de belemmeringen voor het ontplooiën van een gezonde ondernemersactiviteit, gelegen in te drukkende belastingen, weg te nemen en Nederland aantrekkelijker te maken voor de vestiging van nieuwe ondernemingen. De hiervan te verwachten toeneming der bedrijvigheid zal het nationale inkomen verhoogen, hetgeen dan uiteraard een gunstigen terugslag zal hebben op de belastingopbrengsten, voor zoover deze van de hoogte van het nationale inkomen afhankelijk zijn.

Met het oog hierop zijn eerlang voorstellen te verwachten tot afschaffing van de vennootschapsbelasting en van de vermogensbelasting op lichamen, waarbij voor de eerste in de plaats ware te stellen een minder drukkende overwinstbelasting, terwijl verder een z.g. winstgerechtigde belasting als voorheffing op de inkomstenbelasting in overweging is.

Als derde groep van fiscale maatregelen zijn voorstellen in overweging tot versterking van de gewone inkomsten, waartoe een verhooging van de algemeene omzetbelasting, gepaard gaande met een vermindering of vrijstelling van deze heffing op

noodzakelijke levensbehoeften en met de invoering van een weeldebelasting, alsmede een verhooging van de successierechten en schenkingsrechten zullen moeten dienen.

In het algemeen is het streven van den ondergeteekende met betrekking tot de financiering van de Rijksuitgaven er voorschands op gericht de uitgaven op den Gewonen dienst uit de belastingen te dekken en voor den Buitengewonen dienst te putten uit binnenlandsche besparingen en buitenlandsche leeningen.

Op dit punt van zijn beschouwingen gekomen grijpt de ondergeteekende terug naar de resultaten der kasbegroting hiervoor vermeld.

Niet alleen vinden in die begroting de uitgaven slechts een plaats voorzoover deze ook naar alle waarschijnlijkheid zullen geschieden — zij het dat deze uitgaven veelal haar oorsprong vinden in verplichtingen in vroegere dienstjaren aangegaan —, maar ook blijkt daaruit duidelijk de monetaire beteekenis voor dit oogenblik van het geraamde budgetaire deficit.

Ondanks het belangrijke budgetaire deficit, dat de autorisatiebegroting voor het tweede halfjaar 1945 laat zien, vertoont de kasbegroting een overschot, hetwelk door den loop der financiële gebeurtenissen nog aanmerkelijk hooger belooft te zijn dan de raming. Dit overschot is aan twee omstandigheden te danken. Vooreerst aan den verkoop tegen practisch contante betaling van goederen, welke in het buitenland op credit werden gekocht en voorts vanwege omvangrijke stortingen bij de Rijkspostspaarbank en den Postchèque- en Girodienst.

Met name de eerste omstandigheid vormt op dit oogenblik een krachtige deflationistische tegenstroom, welke de inflationistische werking van het budgetaire deficit in belangrijke mate opheft. Budgetair gezien is dit geen blijvende omstandigheid; integendeel op korten termijn dient de Regeering er mede rekening te houden, dat het opnemen van buitenlandsche credieten zal verminderen en dat zelfs met de aflossing daarvan een begin dient te worden gemaakt. Dan zal de tegenpost van deze uitgaven op de ontvangsten (zie bladz. 13 onderaan) sterk verminderen.

Intusschen laten deze credieten — en de geldsaneering — op dit oogenblik de Regeering eenigen tijd om orde op zaken te stellen. De ondergeteekende geeft de verzekering, dat hij dezen tijd zal uitbuiten en met inspanning van alle krachten zal pogen, vóórdat de deflationistische werking, die van deze factoren uitgaat, zal zijn opgehouden, het budgetaire deficit binnen verantwoorde grenzen terug te brengen.

De geweldige taak van wederopbouw, waarvoor de Regeering staat, maakt voorschands een hoog uitgavencijfer noodzakelijk. De buitengewone uitgaven dragen evenwel in hoofdzaak een aflopend karakter. Ter dekking hiervan zal een voortgaand beroep moeten worden gedaan op de besparingen, die nu reeds min of meer gedwongen door de geldsaneering medehielpen een kas-middelenoverschot van beteekenis te scheppen.

De Regeering wenscht een actieve financiële politiek te voeren ten einde den wederopbouw van ons zoo zwaar getroffen land, binnen de technisch daaraan gestelde grenzen, zooveel mogelijk te stimuleeren. Daartoe zal vooreerst de fiscale politiek dienstbaar worden gemaakt. Maar ook in haar beleid op het stuk der overheidsuitgaven zal zij de opvoering van het nationaal inkomen zich voor oogen stellen. Deze opvoering maakt het mogelijk een belangrijk deel van dat inkomen als besparingen te reserveeren, welke zullen moeten worden gebezigd ter aanvulling van het aanvankelijk nog bestaand budgetaire deficit.

De geleidelijke toeneming van het nationaal inkomen en de daarmee gepaard gaande stijging van de fiscale inkomsten enerzijds, de in de toekomst verminderende noodzaak de overheidsuitgaven als stimulans voor de bedrijvigheid te bezigen anderzijds, stellen een verdwijnen van het deficit in het verschiep. Dan zal ook de budgetaire saneering bereikt zijn.

De Minister van Financiën,
P. LIEFTINCK.

*Nota betreffende den toestand van
's Rijks financiën.*

BIJLAGE I VAN DE NOTA.

No. 3.

GECONSOLIDEERDE STAATSSCHULD
PER 30 JUNI 1945

Geconsolideerde Staatsschuld per 30 Juni 1945.

2½ % N.W.S.	f	458 948 000
3 % N.W.S.	f	304 166 400
leening 1936		60 000 000
leening 1937		400 193 700
		764 360 100
3—3½ % leening 1938		1 364 000 000
3½ % N.W.S.	f	36 164 800
leening 1941		425 000 000
leening 1942		900 000 000
leening 1943		950 000 000
		2 311 164 800
4 % leening 1929	f	7 920 000
1932		43 670 000
1935		39 060 000
1940 I		191 584 600
1940 II		252 322 300
1941		299 808 200
		834 365 100
4,4 % leening 1929	f	7 200 000
1931		11 253 000
1932		9 233 000
1933		3 168 000
1934		3 226 000
		34 080 000
Totaal	f	5 766 918 000

*Nota betreffende den toestand van
's Rijks financiën.*

BIJLAGE II VAN DE NOTA.

No. 4.

CREDIETEN DOOR DE NEDERLANDSCHE REGEERING IN HET
BUITENLAND OPGENOMEN

Datum	Land	Bedrag		Koers	Bedrag in Ned. valuta
13 April 1944	Gr. Britannië	£	10 mill.	10,691	f 106 910 000
2 October 1944	Zweden	ZWKr	50 "	63,26	31 630 000
16 October 1944	Gr. Britannië	£	2,5 "	10,691	26 727 500
19 October 1944	België	Bfrs	50 "	6,053	3 026 500
23 November 1944	Zwitserland	ZWfrs.	25 "	61,62	15 405 000
24 November 1944	België	Bfrs.	70 "	6,053	4 237 100
5 December 1944	Frankrijk	Ffrs.	50 "	5,345	2 672 000
19 Januari 1945	Zweden	ZWkr.	25 "	63,26	15 815 000
8 Februari 1945	U.S.A.	US \$	100 "	2,65285	265 285 000
13 Maart 1945	België	Bfrs.	80 "	6,053	4 842 400
9 April 1945	Frankrijk	Ffrs.	150 "	5,345	8 017 500
1 Mei 1945	Canada	Can. \$	25 "	2,402	60 050 000
1 Mei 1945	U.S.A.	US \$ ±	60 "	2,65285	159 171 000
9 Juni 1945	België	Bfrs.	300 "	6,053	18 159 000
Totaal 30 Juni 1945	—	—	—	—	f 721 948 000
17 Juli 1945	Denemarken	DKr.	10 "	55,28	5 528 000
23 Augustus 1945	Zweden	ZWKr.	25 "	63,26	15 815 000
22 September 1945	U.S.A.	US \$	50 "	2,65285	132 642 500
25 October 1945	Zwitserland	ZWfrs.	65 "	61,62	40 053 000
31 October 1945	U.S.A.	US \$	50 "	2,65285	132 642 500
Totaal 1 November 1945	—	—	—	—	f 1 048 629 000

*Nota betreffende den toestand van
's Rijks financiën.*

BIJLAGE III VAN DE NOTA.

No. 5.

KASBEGROOTING VAN HET RIJK
2e HALFJAAR 1945

KASBEGROOTING I 2e HALFJAAR 1945

Totaaloverzicht der Uitgaven en Ontvangsten per Departement in millioenen guldens

Hoofdstuk der Begrooting	NEDERLAND				BUITENLAND			
	Uitgaven	Ont- vangsten	Saldo		Uitgaven	Ont- vangsten	Saldo	
			te kort	over			te kort	over
I. Huis der Koningin	1	—	1	—	—	—	—	—
II. Hooge Colleges van Staat	1	—	1	—	—	—	—	—
IIa. Algemeene Oorlogvoering	1	—	1	—	—	—	—	—
III. Buitenlandsche Zaken	1	—	1	—	10	—	10	—
IV. Justitie	19	5	14	—	—	—	—	—
IVa. Directoraat-Generaal van Politie . .	41	1	40	—	—	—	—	—
V. Binnenlandsche Zaken	122	1	121	—	—	—	—	—
VI. Onderwijs	89	11	78	—	—	—	—	—
VIIa. Nationale Schuld	286	700	—	414	—	—	—	—
VIIb. Financiën	139	1 100	—	961	1	600	—	599
VIIIa. Oorlog	461	1	460	—	32	40	—	8
VIIIb. Marine	47	—	47	—	42	—	42	—
IXa. Openbare Werken	173	5	168	—	—	—	—	—
IXb. Verkeer en Energie	102	—	102	—	18	—	18	—
X. Handel en Nijverheid	68	218	—	150	236	—	236	—
Xa. Scheepvaart	143	1 ¹⁾	142 ¹⁾	—	—	—	—	—
Xb. Dir.-Gen. v. d. Prijzen	5	5	—	—	—	—	—	—
XI. Landbouw	120	24	96	—	—	—	—	—
XII. Sociale Zaken	209	1	208	—	—	—	—	—
XIII. Overzeesche Gebiedsdeelen	39	—	39	—	—	—	—	—
XIV. Onvoorzien	1	—	1	—	—	—	—	—
XV. Overige Uitgaven en Ontvangsten .	4	1	3	—	—	—	—	—
Pensioenfondss	55	160	—	105	—	—	—	—
Zuiderzeefonds	12	2	10	—	—	—	—	—
Landbouw-Crisisfonds ²⁾	189	100	89	—	233	—	233	—
Gemeentefonds	70	62	8	—	—	—	—	—
Pensioenbetaling 1e halfjaar	23	—	23	—	—	—	—	—
Afronding	—	—	—	—	1	—	1	—
	2 421	2 398	—	23	573	640	—	67

¹⁾ De ontvangsten uit hoofde van intergeallieerde scheepsexploitatie zijn hier buiten beschouwing gelaten, wegens gemis aan gegevens.

²⁾ Hierin niet opgenomen Civil Affairs Supplies, waarvoor mogelijkerwijs (met inbegrip van leveringen na 30 Juni 1945), te betalen \$ 203 000 000 = f 542 000 000.

KASBEGROOTING II 2e HALFJAAR 1945

Totaaloverzicht der Uitgaven en Ontvangsten per soort in millioenen guldens

Omschrijving	NEDERLAND		BUITENLAND	
	Uitgaven	Ontvangsten	Uitgaven	Ontvangsten
Salarissen en loonen	293	—	47	—
Materieele behoeften en overige uitgaven der Departementen	106	—	6	—
Subsidies	47	—	—	—
Werken	46	—	—	—
Pensioenbetalingen	58	9	—	—
Andere Staatsdiensten en -instellingen	2	—	—	—
Diversen ¹⁾	1 583	470	520	40
Rente	80	72	—	—
Aflossing	206	—	—	—
Buitenlandsche leeningopbrengst	—	—	—	600
Inlegging R.P.S. en Girodienst	—	700	—	—
Directe belastingen	—	755	—	—
Rechten en Accijnzen.	—	192	—	—
Zekerheidstellingen	—	200	—	—
Totalen	2 421	2 398	573	640
Saldo (zonder betaling Civil Affairs Supplies)	—	— 23	+ 67	—
	2 421	2 421	640	640

¹⁾ Specificatie op laatste bijlage.

TOTAALSTAAT DER UITGAVEN KASBEGROOTIN

Hoofstuk der Begrooting	Salarissen en loonen	Materieele behoeften	Subsidies	Werken	Pensioen betalingen
I. Huis der Koningin	—	—	—	—	—
II. Hooge Colleges van Staat	861	204	—	—	129
IIa. Algemeene Oorlogvoering	360	414	—	—	17
III. Buitenlandsche Zaken	200	636	—	—	58
IV. Justitie	9 201	5 344	3 519	—	695
IVa. Directoraat-Generaal van Politie.	23 477	14 686	4	—	3 276
V. Binnenlandsche Zaken	4 107	1 072	9 460	12 550	201
VI. Onderwijs	8 190	4 261	16 636	—	9 641
VIIa. Nationale Schuld	—	—	—	—	—
VIIb. Financiën	29 035	8 171	429	4 816	3 243
VIIIa. Oorlog	105 075	32 479	—	15 000	8 110
VIIIb. Marine	23 389	1 016	1	229	7 137
IXa. Openbare Werken	9 411	4 330	9 719	5 167	739
IXb. Verkeer en Energie	4 044	2 762	785	521	142
X. Handel en Nijverheid	29 489	14 534	1 293	—	513
Xa. Scheepvaart	434	242	66	—	22
Xb. Dir.-Gen. v. d. Prijzen	3 417	1 064	110	—	32
XI. Landbouw	13 401	6 900	1 488	3 889	369
XII. Sociale Zaken	7 266	2 707	1 286	—	380
XIII. Overzeesche Gebiedsdeelen	4 244	42	10	—	226
XIV. Onvoorzien	—	—	—	—	—
XV. Overige Uitgaven	127	—	—	—	—
Pensioenfonds	260	130	—	—	40
Zuiderzeefonds	1 014	780	56	3 966	61
Landbouw-Crisisfonds.	16 000	4 400	1 900	28	—
Gemeentefonds	—	—	—	—	—
Betaling Pensioenfonds 1e halfjaar en verschuiving van 3e naar 4e kwartaal	—	—	—	—	23 000
TOTAAL	293 002	106 174	46 762	46 166	58 031

¹⁾ Uitgaven in vreemde valuta Mutual Aid en Lend Lease P.M.

²⁾ Waarin begrepen rente en aflossing Indische leeningen f 34 849 000.

3 HALFJAAR 1945 — NEDERLAND

Betalingen aan andere diensten en staatsbedrijven	Rente	Aflossing obligatiën	Diversen	Totaal halfjaar	Totaal 3e kwartaal	Totaal 4e kwartaal
—	—	—	790	790	395	395
—	—	—	3	1 197	505	692
—	—	—	10	801	326	475
—	—	—	7	901	305	596
—	—	—	23	18 782	9 064	9 718
—	—	—	25	41 468	21 071	20 397
—	—	—	94 991	122 381	48 077	74 304
—	—	—	49 980	88 708	43 245	45 463
—	80 187	205 700	20	285 907	95 014	190 893
368	—	—	92 727	138 789	60 553	78 231
—	—	—	300 349 ¹⁾	461 013 ¹⁾	133 082 ¹⁾	327 931
—	—	—	14 779 ¹⁾	46 551 ¹⁾	19 289 ¹⁾	27 262
58	—	—	143 317	172 741	54 957	117 784
734	—	—	93 438	102 426	48 591	53 835
—	—	—	22 341	68 170	32 630	35 540
—	—	—	142 275	143 039	33 725	109 314
—	—	—	680	5 303	3 125	2 178
—	—	—	94 173	120 220	59 199	61 021
348	—	—	196 768	208 755	114 531	94 224
—	—	—	34 859 ²⁾	39 381	7 174	32 207
—	—	—	—	541	391	150
—	—	—	3 493	3 620	1 382	2 238
—	—	—	55 000	55 430	27 690	27 740
—	—	—	6 191	12 068	6 847	5 221
—	—	—	166 690	189 018	70 709	118 309
—	—	—	70 000	70 000	35 000	35 000
—	—	—	—	23 000	15 882 credit	38 882
1 508	80 187	205 700	1 582 929	2 421 000	911 000	1 510 000

TOTAALSTAAT DER ONTVANGSTEN KASBEGROOTING

Hoofdstuk der Begrooting	Pensioen- stortingen	Rente en aflossing	Gemeenten en Provincies	Bijdragen derden	Directe belastingen
II. Hooge Colleges van Staat	30	10	—	—	—
IIa. Algemeene Oorlogvoering	9	—	—	—	—
III. Buitenlandsche Zaken	27	—	—	—	—
IV. Justitie	560	—	—	—	—
IVa. Directoraat-Generaal van Politie . . .	221	—	—	—	—
V. Binnenlandsche Zaken	126	—	216	—	—
VI. Onderwijs	4 687	—	16	—	—
VIIa. Nationale Schuld ¹⁾	—	60	—	—	—
VIIb. Financiën	1 263	12 360	—	—	892 660
VIIIa. Oorlog	676	—	—	—	—
VIIIb. Marine	156	—	—	—	—
IXa. Openbare Werken ³⁾	534	34	508	363	—
IXb. Verkeer en Energie ⁴⁾	—	—	—	—	—
X. Handel en Nijverheid	—	87	—	—	—
Xa. Scheepvaart	11	—	—	—	—
Xb. Dir.-Gen. v. d. Prijzen	60	—	—	—	—
XI. Landbouw	149	23 500	—	—	—
XII. Sociale Zaken	319	—	—	—	—
XIII. Overzeesche Gebiedsdeelen	21	—	—	—	—
XV. Overige ontvangsten	2	—	—	—	—
Pensioenfonds	—	36 0000	—	—	—
Zuiderzeefonds	28	73	—	—	—
Landbouw-Crisisfonds	—	—	—	—	—
Gemeentefonds	—	—	—	—	62 000
TOTAAL	8 879	72 124	740	363	954 660

¹⁾ Opname vlottende schuld P.M.

²⁾ Alleen de ontvangsten in guldens, rest onder ontvangsten in Can. dollars.

³⁾ Inclusief de ontvangsten Verkeer en Energie.

⁴⁾ Begrepen in Openbare Werken.

⁵⁾ Inclusief bijzonder invoerrecht op benzine.

e HALFJAAR 1945 — NEDERLAND

Rechten en accijnzen	Diversen	BINNENLAND			BUITENLAND		
		Totaal	3e kwartaal	4e kwartaal	Totaal	3e kwartaal	4e kwartaal
—	—	40	19	21	—	—	—
—	—	9	4	5	—	—	—
—	—	27	12	15	—	—	—
—	4 886	4 946	2 078	2 868	—	—	—
—	1 137	1 358	678	680	—	—	—
—	364	706	351	355	—	—	—
—	6 307	11 010	6 529	4 481	—	—	—
—	700 000	700 060 ¹⁾	700 030	30	—	—	—
191 509	2 437	1 100 229	514 153	585 076	—	—	—
—	40 000	676 ²⁾	338 ²⁾	338 ²⁾	40 000	—	40 000
—	—	156	72	84	—	—	—
—	3 235	4 674 ³⁾	2 063 ³⁾	2 611 ³⁾	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—
—	217 781 ⁵⁾	217 868 ⁵⁾	72 283	145 585	—	—	—
—	850	861	155	706	—	—	—
—	5 050	5 110	55	5 055	—	—	—
—	682	24 331	12 278	12 053	—	—	—
—	1 000	1 319	657	662	—	—	—
—	—	21	10	11	—	—	—
—	726	728	426	302	—	—	—
—	124 080	160 080	82 565	77 515	—	—	—
—	2 060	2 161	76	2 085	—	—	—
—	100 000	100 000	54 000	46 000	—	—	—
—	—	62 000	20 000	42 000	—	—	—
191 509	1 210 095	2 398 370	1 468 332	329 538	40 000	—	40 000

TOTAALSTAAT DER UITGAVEN
KASBEGROOTING I 2e HALFJAAR 1945 — BUITENLAND

In duizenden guldens

Hoofdstuk der Begrooting	Salarissen en loonen	Materieele behoefte	Pensioen- betalingen	Diversen	Totaal halfjaar	3e kwartaal	4e kwartaal
II. Hooge Colleges van Staat .	—	—	—	106	106	53	53
III. Buitenlandsche Zaken . . .	4 859	4 225	21	999	10 104	5 345	4 759
IV. Justitie	241	46	—	110	397	235	162
VIIIb. Financiën	311	107	—	553	971	565	406
VIIIa. Oorlog	22 191	967	—	9 071	32 229 ¹⁾	17 508	14 721
VIIIb. Marine	19 006	1 012	—	21 625	41 643 ¹⁾	19 766	21 877
IXa. Openbare Werken	35	12	—	6	53	27	26
IXb. Verkeer en Energie	—	—	—	18 237	18 237	107	18 130
X. Handel en Nijverheid . . .	—	—	—	235 900	235 900	134 400	101 500
Xa. Scheepvaart	181	62	—	25	268	134	134
Landbouwerisisfonds . . .	—	—	—	233 000	233 000	83 000	150 000
Totaal	46 829	6 431	21	519 632	572 908	261 140	311 768

Event. nog te betalen Civil Affairs Supplies 542 000

¹⁾ Niet inbegrepen Mutual Aid en Lend Lease.

KASBEGROOTING I 2e HALFJAAR 1945

Hoofdstuk der Begrooting	Onderwerpen	In duizenden guldens		
		3e kwartaal	4e kwartaal	Totaal
I. HUIS DER KONINGIN	<i>Uitgaven</i>	395	395	790
	Totaal			
II. HOOGHE COL- LEGES VAN STAAT	<i>Uitgaven</i>			
	A. Salarissen en loonen	367	494	861
	B. Materieele behoeften en overige uitgaven	75	129	204
	E. Pensioenbetalingen	63	66	129
	Onvoorzien	—	3	3
	Totaal	505	692	1 197
	<i>Ontvangsten</i>			
	P. Pensioenstortingen	14	16	30
	R. Rente en aflossingen	5	5	10
	Totaal	19	21	40
	<i>Uitgaven</i>			
	Buitengewone Rekenkamer	53	53	106
IIa. ALGEMEENE OORLOG- VOERING	Totaal	53	53	106
	<i>Uitgaven</i>			
	A. Salarissen en loonen	149	211	360
	B. Materieele behoeften en overige uitgaven .	170	244	414
	E. Pensioenbetalingen	7	10	17
	Onvoorzien	—	10	10
	Totaal	326	475	801
	<i>Ontvangsten</i>			
	P. Pensioenstortingen	4	5	9
	Totaal	4	5	9

Hoofdstuk der Begrooting	Onderwerpen	In duizenden guldens		
		3e kwartaal	4e kwartaal	Totaal
III. BUITEN- LANDSCHE ZAKEN	Nederland			
	<i>Uitgaven</i>			
	Salarissen en loonen	75	125	200
	Materieele behoeften en overige uitgaven . .	200	436	636
	Pensioenbetalingen	27	31	58
	Diversen	3	4	7
	Totaal	305	596	901
	<i>Ontvangsten</i>			
	Pensioenstortingen	12	15	27
	Totaal	12	15	27
	Buitenland			
	<i>Uitgaven</i>			
	Salarissen en loonen	2 172	2 687	4 859
	Materieele behoeften en overige uitgaven . .	2 483	1 742	4 225
	Pensioenbetalingen	11	10	21
	Geheime uitgaven en onvoorzien	79	60	139
	Voorlichtingsbureaux	600	260	860
	Totaal	5 345	4 759	10 104
IV. JUSTITIE	Nederland			
	<i>Uitgaven</i>			
	Salarissen en loonen	4 480	4 721	9 201
	Materieele behoeften en overige uitgaven . .	2 547	2 797	5 344
	Subsidies	1 694	1 825	3 519
	Pensioenuitgaven	343	352	695
	Onvoorzien	—	23	23
	Totaal	9 064	9 718	18 782
	<i>Ontvangsten</i>			
	Pensioenstortingen	268	292	560
	Griffierechten en boeten	1 488	2 104	3 592
	Gestichtsontvangsten en arbeid	318	464	782
	Overige ontvangsten	4	8	12
	Totaal	2 078	2 868	4 946

Hoofdstuk der Begrooting	Onderwerpen	In duizenden guldens		
		3e kwartaal	4e kwartaal	Totaal
IVa. DIRECTORAAT- GENERAAL VAN POLITIE	Engeland			
	<i>Uitgaven</i>			
	Salarissen en loonen	137	104	241
	Materieele behoeften en overige uitgaven . .	32	14	46
	Geheime uitgaven	60	40	100
	Onvoorzien	6	4	10
	Totaal	235	162	397
	<i>Uitgaven</i>			
	Salarissen en loonen	12 458	11 019	23 477
	Materieele behoeften en overige uitgaven . .	7 047	7 639	14 686
V. BINNEN- LANDSCHE ZAKEN	Subsidies	—	4	4
	Pensioenuitgaven	1 566	1 710	3 276
	Onvoorzien	—	25	25
	Totaal	21 071	20 397	41 468
	<i>Ontvangsten</i>			
	Pensioenstortingen	110	111	221
	Ontvangsten Staatspolitie en Marechaussee . .	117	117	234
	Intendance	450	450	900
	Overige ontvangsten	1	2	3
	Totaal	678	680	1 358
	<i>Uitgaven</i>			
	Salarissen en loonen	1 985	2 122	4 107
	Materieele behoeften en overige uitgaven . .	461	611	1 072
	Subsidies	1 227	8 233	9 460
	Werken	6 000	6 550	12 550
	Pensioenbetalingen	96	105	201
	Centraal Bureau Oorlogsslachtoffers	36 800	31 000	67 800
	Afwikkeling Nederlandschen Arbeidsdienst . .	—	5 000	5 000
	Liquidatie Luchtbescherming	1 500	673	2 173
	Extra pensioenstorting	—	20 000	20 000
	Onvoorzien	8	10	18
	Totaal	48 077	74 304	122 381

Hoofdstuk der Begrooting	Onderwerpen	In duizenden guldens		
		3e kwartaal	4e kwartaal	Totaal
	<i>Ontvangsten</i>			
	Pensioenstortingen	61	65	126
	Terugbetalingen voorschotten gemeenten . . .	108	108	216
	Krankzinnigen	73	73	146
	Volkshuisvesting	21	21	42
	Staatscourant	85	85	170
	Diversen	3	3	6
	Totaal	351	355	706
	<i>Uitgaaven</i>			
	Salarissen en loonen	3 972	4 218	8 190
	Materieele behoeften en overige uitgaven . . .	2 055	2 206	4 261
	Subsidies	8 236	8 400	16 636
	Pensioenbetalingen	4 781	4 880	9 641
	Vergoeding gemeenten lager onderwijs	7 375	7 950	15 325
	„ bijzonder lager onderwijs	15 500	16 500	32 000
	„ buitengewoon lager onderwijs . . .	814	815	1 629
	Bijdrage Stichting Radio Nederland	500	500	1 000
	Onvoorzien	12	14	26
	Totaal	43 245	54 463	88 708
	<i>Ontvangsten</i>			
	Pensioenstortingen	2 243	2 444	4 687
	Betalingen door gemeenten	8	8	16
	Collegegelden en opbrengsten ziekenhuizen . .	2 500	250	2 750
	Schoolgelden H.B.S. en handelsscholen . . .	1 200	1 200	2 400
	„ nijverheidsscholen	18	18	36
	Diversen	60	61	121
	Luisterbijdragen	500	500	1 000
	Totaal	6 529	4 481	11 010

VI. ONDERWIJS

Hoofdstuk der Begrooting	Onderwerpen	In duizenden guldens		
		3e kwartaal	4e kwartaal	Totaal
VIIa. NATIONALE SCHULD	<i>Uitgaven</i>			
	Rente Staatsleeningen	52 564	25 139	77 703
	Achterstallige rente Staatsleeningen	—	2 000	2 000
	Rente aan anderen	240	244	484
	Aflossing obligatiën	42 200	63 500	105 700
	Achterstallige aflossing obligatiën	—	100 000	100 000
	Onvoorzien etc.	10	10	20
	Rente en aflossing vlottende schulden	<i>Memorie</i>	<i>Memorie</i>	<i>Memorie</i>
	Rente vrijwillige zekerheidsstellingen	<i>Memorie</i>	<i>Memorie</i>	<i>Memorie</i>
	Totaal	95 014	190 893	285 907
	<i>Ontvangsten</i>			
	Opname vlottende schuld.	<i>Memorie</i>	<i>Memorie</i>	<i>Memorie</i>
VIIIb. FINANCIËN	Rente van voorschotten	30	30	
	Inlegging R.P.S. en Girodienst	700 450	—	700 700
	Totaal	700 480	30	700 760
	Nederland			
	<i>Uitgaven</i>			
	Salarissen en loonen	12 601	16 434	29 035
	Materieele behoeften en overige uitgaven.	3 795	4 376	8 171
	Subsidies	211	218	429
	Werken	2 225	2 591	4 816
	Pensioenuitgaven	1 618	1 625	3 243
	Betalingen aan andere diensten en Staats- bedrijven	175	193	368
	Eerediensten	600	779	1 379
	Voorschotten woningbouw	360	365	725
	Oud Herstelfonds 1940	1 673	1 650	3 323
	Oorlogsgeweld etc.	300	42 000	42 300
	Nationaal Steunfonds	25 000	—	25 000
	Voorschotten aan de industrie	12 000	8 000	20 000
	Totaal	60 558	78 231	138 789

Hoofdstuk der Begrooting	Onderwerpen	In duizenden guldens		
		3e kwartaal	4e kwartaal	Totaal
	<i>Ontvangsten</i>			
	Pensioenstortingen	631	632	1 263
	Rente en aflossing van derden	6 180	6 180	12 360
	Rente Muntfonds	650	650	1 300
	Domeinen	350	350	700
	Diversen	218	219	437
	Subtotaal I	8 029	8 031	16 060
	Inkomstenbelasting	170 000	130 000	300 000
	Vermogensbelasting	32 000	28 000	60 000
	„ lichamen	14 000	11 000	25 000
	Vennootschapsbelasting	55 000	45 000	100 000
	Loon- en dividendbelasting	64 000	81 000	145 000
	Commissarissenbelasting	170	490	660
	Vereveningsheffing	27 000	35 000	62 000
	Zekerheidsstellingen boven thans verschuldigde belastingen	55 000	145 000	200 000
	Subtotaal II (directe Belastingen en zekerheidsstellingen)	417 170	475 490	892 660
	Invoerrechten	250	700	950
	Statistiekrecht	15	45	60
	Bijzondere wijnbelasting	24	30	54
	Accijns op zout	400	1 000	1 400
	„ „ gedistilleerd	2 000	2 400	4 400
	„ „ bier	3 500	4 500	8 000
	„ „ suiker	7 500	8 000	15 500
	„ „ tabak	6 800	9 200	16 000
	Belasting op gouden en zilveren werken	65	80	145
	Omzetbelasting	46 000	50 000	96 000
	Rechten van zegel.	1 200	2 500	3 700
	„ „ registratie	1 600	2 100	3 700
	„ „ successie	17 000	19 000	36 000
	Motorrijtuigenbelasting	2 600	3 000	5 600
	Subtotaal III (rechten en accijnzen)	88 954	102 555	191 509
	Subtotaal II.	417 170	475 490	892 660
	Totaal belastingen	506 124	578 045	1 084 169
	Subtotaal I	8 029	8 031	16 060
	Totaal-generaal	514 153	586 076	1 100 229

Hoofdstuk der Begrooting	Onderwerpen	In duizenden guldens		
		3e kwartaal	4e kwartaal	Totaal
	Engeland <i>Uitgaven</i>			
	Salarissen en loonen	185	126	311
	Materieele behoeften en overige uitgaven . . .	68	39	107
	Garantie Oostenrijksche leeningen	47	44	91
	Geheime uitgaven	265	197	462
	Totaal	565	406	971
	Buitenland <i>Ontvangsten</i>			
	Disp. mil. kredieten per 1 Juli	232	—	232
	Nieuwe kredieten	—	368	368
	Totaal	232	368	600
VIIIa. OORLOG	Nederland <i>Uitgaven</i>			
	Salarissen en loonen	18 210	14 995	33 205
	Materieele behoeften en overige uitgaven . . .	16 498	15 981	32 479
	Werken	4 000	11 000	15 000
	Pensioenuitgaven	4 030	4 080	8 110
	Tractementen (B.S. en Gezagstroepen)	24 504	20 000	44 504
	Verpleging " " " " " " "	10 000	7 835	17 835
	Tractementen V.H.K.	140	130	270
	Betalingen voor Geallieerden	10 000	40 000	50 000
	Soldijen 1e divisie	5 000	6 400	11 400
	" 2e " " " " " "	700	1 000	1 700
	" lichte infanterie	5 500	6 000	11 500
	" officieren	1 000	1 500	2 500
	Kleeding en uitrusting	1 500	3 500	5 000
	Voeding	4 000	4 000	8 000
	Nachtleger	300	360	660
	Huishouding	5 000	8 000	13 000
	Demobilisatie Irene-Brigade	800	50	850
	Cantines	600	400	1 000
	Amusement	300	700	1 000

Hoofdstuk der Begrooting	Onderwerpen	In duizenden guldens		
		3e kwartaal	4e kwartaal	Totaal
	Materieel uit Nederland	500	2 500	3 000
	Nog niet gespecificeerde uitgaven voor voeding, kleding, uitrusting en materieel	—	95 000 ¹⁾	95 000 ¹⁾
	Onvoorzien	—	55 000 ¹⁾	55 000 ¹⁾
	Subtotaal I (uitgaven leger)	112 582	298 431	411 013
	Militair Gezag	10 000	9 000	19 000
	Vorderingen Militair Gezag	—	10 000	10 000
	P.O.D.	4 000	4 000	8 000
	Interneeringskampen	5 000	5 000	10 000
	Kindertehuizen	1 500	1 500	3 000
	Subtotaal II (Militair Gezag)	20 500	29 500	50 000
	Subtotaal I	112 582	298 431	411 013
	Totaal-generaal	133 082	327 931	461 013
	<i>Ontvangsten</i>			
	Pensioenstortingen	338	338	676
	Terugbetaling door Canada	—	40 000	40 000
	„ Lend Lease en Mutual Aid	<i>Memorie</i>	<i>Memorie</i>	<i>Memorie</i>
	Totaal	338	40 338	40 676
	Engeland			
	<i>Uitgaven</i>			
	Salarissen	1 957	1 702	3 659
	Materieele behoeften en overige uitgaven	588	379	967
	Soldijen	10 000	8 532	18 532
	Verpleging	1 800	1 200	3 000
	O. en O.	40	31	71
	Oefening en opleiding	1 500	1 500	3 000
	Geheime Dienst	50	50	100
	Luchtstrijdkrachten	1 440	1 200	2 640
	Diversen en onvoorzien	133	127	260
	Mutual Aid	<i>Memorie</i>	<i>Memorie</i>	<i>Memorie</i>
	Totaal	17 508	14 721	32 229

¹⁾ Hiervan uitgaven in vreemde valuta, Mutual Aid en Lend Lease: P.M.

Hoofdstuk der Begrooting	Onderwerpen	In duizenden guldens		
		3e kwartaal	4e kwartaal	Totaal
VIII. MARINE	Nederland			
	<i>Uitgaven</i>			
	Salarissen en loonen	2 451	2 838	5 289
	Materieele behoeften en overige uitgaven . .	479	537	1 016
	Subsidies	—	1	1
	Werken	114	115	229
	Pensioen-betalingen	3 515	3 622	7 137
	Kosten instandhouding scheepsmacht	1 000	1 119	2 119
	Brandstoffen	250	250	500
	Proefnemingen.	50	50	100
	Tractementen	8 500	9 600	18 100
	Voeding etc.	900	1 100	2 000
	Onvoorzien	30	30	60
	Extra krediet	2 000 ¹⁾	8 000 ¹⁾	10 000 ¹⁾
	Totaal	19 289 ¹⁾	27 262 ¹⁾	46 551 ¹⁾
	<i>Ontvangsten</i>			
	Pensioenstortingen	72	84	156
	Totaal	72	84	156
	Overzee			
	<i>Uitgaven</i>			
	Salarissen en loonen	339	315	654
	Materieele behoeften en overige uitgaven . .	535	477	1 012
	Kosten instandhouding scheepsmacht	1 800	1 560	3 360
	Brandstoffen	425	375	800
	Tractementen	9 352	9 000	18 352
	Voeding etc.	681	600	1 281
	Geneeskundige en geestelijke verzorging . . .	364	320	684
	Geheime uitgave	150	150	300
	Bewapening koopvaardijshipschen	60	40	100
	Onvoorzien	60	40	100
	Extra krediet	6 000	9 000	15 000
	Totaal	19 766	21 877	41 643

¹⁾ Hiervan uitgaven in vreemde valuta, Mutual Aid en Lend Lease: P.M.

Hoofdstuk der Begrooting	Onderwerpen	In duizenden guldens		
		3e kwartaal	4e kwartaal	Totaal
IXa. OPENBARE WERKEN	Nederland			
	<i>Uitgaven</i>			
	Salarissen en loonen	4 513	4 898	9 411
	Materiele behoeften en overige uitgaven . .	1 667	2 663	4 330
	Subsidies	4 456	5 263	9 719
	Werken	1 621	3 546	5 167
	Pensioenbetalingen	362	377	739
	Betalingen andere diensten	28	30	58
	Onkosten D.U.W.	260	736	996
	Loonen D.U.W.	21 308	21 000	42 308
	Uitgaven voor oorlogsschade	20 742	64 235	84 977
	Noodvolkshuisvestingsbesluit	—	15 000	15 000
	Onvoorzien	—	36	36
	Totaal	54 957	117 784	172 741
	<i>Ontvangsten</i>			
	Pensioenstortingen	261	273	534
	Rente en aflossing van derden	16	18	34
	Betalingen door provinciën en gemeenten . .	253	255	508
	Bijdragen in rijkswerken door derden	176	187	363
	Auto-bevrachtingsdienst	600	800	1 400
	Keuring motorrijtuigen	10	10	20
	Bevrachtingscommissies	160	205	365
	Opvaartgelden	82	100	182
	Sleepvaartcommissie	40	50	90
	Rijn- en binnenvaart.	200	400	600
	Loodsgelden.	17	27	44
	Rijkswegen, bruggen en veren	173	185	358
	Nationale luchtvaartlaboratorium	18	19	37
	Overige ontvangsten	57	82	139
	Totaal	2 063 ¹⁾	2 611 ¹⁾	4 674 ¹⁾

¹⁾ Hieronder begrepen de ontvangsten van Verkeer en Energie.

Hoofdstuk der Begrooting	Onderwerpen	In duizenden guldens		
		3e kwartaal	4e kwartaal	Totaal
IXb. VERKEER EN ENERGIE	Engeland			
	<i>Uitgaven</i>			
	Salarissen en loonen	17	18	35
	Materieele behoeften en overige uitgaven . . .	7	5	12
	Onvoorzien	3	3	6
	Totaal	27	26	53
	Nederland			
	<i>Uitgaven</i>			
	Salarissen en loonen	1 946	2 098	4 044
	Materieele behoeften en overige uitgaven . . .	1 078	1 684	2 762
	Subsidies	242	543	785
	Werken	161	360	521
	Pensioenbetalingen	67	75	142
	Betalingen aan andere diensten	367	367	734
	Liquiditeitstekort N.S.	30 000	40 000	70 000
	„ der mijnen	10 131	7 265	17 396
	Vergoedingen voor leegvaren	287	306	593
	Uitgaven binnenscheepvaart	250	366	616
	Liquidatie gasgeneratoren	200	300	500
	Bijdragen K.L.M. en reparatie vliegvelden . .	3 850	450	4 300
	Diversen	12	21	33
	Totaal	48 591	53 835	102 426
	<i>Ontvangsten</i>			
	Begrepen in Openbare Werken			
	Buitenland			
	<i>Uitgaven</i>			
	Studiecommissie	32	—	32
	Materieel luchtvaartbeveiliging	75	—	75
	4 Lockheeds + 4 Douglas en voorraden . . .	—	18 000	18 000
	Inrichtingen	—	130	130
	Totaal	107	18 130	18 237

Hoofdstuk der Begrooting	Onderwerpen	In duizenden guldens		
		3e kwartaal	4e kwartaal	Totaal
X. HANDEL EN NIJVERHEID	Nederland			
	<i>Uitgaven</i>			
	Salarissen en loonen	14 013	15 476	29 489
	Materieele behoeften en overige uitgaven . .	6 878	7 656	14 534
	Subsidies	640	653	1 293
	Pensioenbetalingen	249	264	513
	Tegemoetkomingen aan gemeenten in de kosten der distributie.	8 500	9 000	17 500
	Prijsverschillen artikelen Rijksbureaux	500	556	1 056
	Maatregelen prijspolitiek	1 800	1 860	3 660
	Evacuatie van bedrijven	50	50	100
	Onvoorzien	—	25	25
	Totaal	32 630	35 540	68 170
	<i>Ontvangsten</i>			
	Pensioenstortingen	43	44	87
	IJkloonen	25	25	50
	Octrooiwet	150	150	300
	In- en uitvoer	62	63	125
	Diversen	3	3	6
	Consentgelden Rijksbureaux	2 000	3 600	5 600
	Opbrengsten Rijksbureaux	70 000 ¹⁾	141 700 ¹⁾	211 700 ¹⁾
	Totaal	72 283	145 585	217 868
	Buitenland			
	<i>Uitgaven</i>			
	Aankopen A.R.R.	99 700	33 400	133 100
	” N.P.C.	34 700	29 500	64 200
	” Diversen	—	38 600	38 600
	Onkosten A.R.R.	Memorie	Memorie	Memorie
	” N.P.C..	Memorie	Memorie	Memorie
	Totaal	134 400	101 500	235 900

¹⁾ Inclusief bijzonder invoerrecht op benzine.

Hoofdstuk der Begrooting	Onderwerpen	In duizenden guldens		
		3e kwartaal	4e kwartaal	Totaal
Xa. SCHEEPVAART	Nederland			
	<i>Uitgaven</i>			
	Salarissen en loonen	187	247	434
	Materieele behoeften en overige uitgaven . .	92	150	242
	Subsidies	16	50	66
	Pensioenbetalingen	10	12	22
	Schadvergoedingen zee- en luchtvaart verz..	2 000	3 135	5 135
	Week- en maandbrieven	5 000	50 000	55 000
	Restitutie illegalen steun	—	3 000	3 000
	Voorschotten aan reeders op hun vorderingen op het Scheepvaartfonds	25 000	50 000	75 000
	Kosten bewindvoering Amsterdam en Rotter- dam	120	120	240
	Voorschotten voor Londen aan in Nederlandsche havens binnenkomende schepen	300	600	900
	Bewindvoering kustvaart Nederland	1 000	2 000	3 000
	Totaal	33 725	109 314	143 039
	<i>Ontvangsten</i>			
	Pensioenstortingen	5	6	11
	Kustvaart Nederland	150	700	850
	Totaal	155	706	861
	Engeland			
	<i>Uitgaven</i>			
	Salarissen en loonen	100	81	181
	Materieele behoeften en overige uitgaven . .	34	28	62
	Onvoorzien	—	25	25
	Totaal	134	134	268
	<i>Ontvangsten</i>			
	Intergeallieerde scheepexploitatie	Memorie	Memorie	Memorie

Hoofdstuk der Begrooting	Onderwerpen	In duizenden guldens		
		3e kwartaal	4e kwartaal	Totaal
Xb. DIRECTORAAT- GENERAL V. D. PRIJZEN	<i>Uitgaven</i>			
	Salarissen en loonen	1 883	1 534	3 417
	Materieele behoeften en overige uitgaven . .	560	504	1 064
	Subsidies	—	110	110
	Pensioenbetalingen	15	17	32
	Oude rekeningen	667	—	667
	Onvoorziën	—	13	13
	Totaal	3 125	2 178	5 303
	<i>Ontvangsten</i>			
	Pensioenstortingen	30	30	60
XI. LANDBOUW, VISSCHERIJ EN VOEDSEL- VOORZIENING	Leges	25	25	50
	Boeten etc.	—	5 000	5 000
	Totaal	55	5 055	5 110
	<i>Uitgaven</i>			
	Salarissen en loonen	6 495	6 906	13 401
	Materieele behoeften en overige uitgaven . .	3 243	3 657	6 900
	Subsidies	725	763	1 488
	Werken	1 520	2 369	3 889
	Pensioenbetalingen	173	196	369
	Steunverleening boeren en tuinders	818	880	1 698
XI. LANDBOUW, VISSCHERIJ EN VOEDSEL- VOORZIENING	Voorziening arbeidskrachten paarden en werk- tuigen	4 000	4 000	8 000
	Scheuren grasland	—	4 000	4 000
	Ruilverkavelingen	750	750	1 500
	Voorschotten vrij werk objecten	500	500	1 000
	Herstelwerkzaamheden	18 657	19 000	37 657
	Teruglevering levende have	12 000	13 000	25 000
	Voorschotten schade gewassen te velde . . .	10 318	5 000	15 318
	Totaal	59 199	61 021	120 220

Hoofdstuk der Begrooting	Onderwerpen	In duizenden guldens		
		3e kwartaal	4e kwartaal	Totaal
XII. SOCIALE ZAKEN	<i>Ontvangsten</i>			
	Pensioenstortingen	64	85	149
	Rente en terugbetaling voorschotten ontginning, Collegegelden etc. Landbouw-Hoogeschool	11 750	11 750	23 500
	Bijdragen leerlingen landbouwonderwijs	216	7	223
	Proefstations	25	25	50
	Ruilverkavelingen	10	20	30
	Serum en proefdieren	19	19	38
	Jachtakten	45	45	90
	Overige ontvangsten	50	—	50
	Jachtrente	49	52	101
	Totaal	50	50	100
		12 278	12 053	24 331
	<i>Uitgaven</i>			
	Salarissen en loonen	3 497	3 760	7 266
	Materieele behoeften en overige uitgaven	1 288	1 419	2 707
	Subsidies	631	655	1 286
	Pensioenbetalingen	185	195	380
	Betalingen aan Staatsbedrijven etc.	173	175	348
	Kinderbijslag	6 000	6 000	12 000
	Bijdragen aan invaliditeits- en ondersteuningsfonds	11 250	11 250	22 500
	Toeslagen op sociale-verzekeringswetten	5 500	5 500	11 000
	Bevallingsgelden	1 700	1 800	3 500
	T.B.C.	430	435	865
	Vitamine C en D-verstrekking	—	778	778
	Schoolmelk	20	50	70
	Wachtgeldregeling	40 151	20 152	60 303
	Elders te werk gestelde arbeiders	3 060	3 065	6 125
Psychologisch onderzoek	26	29	55	
Centrale werkplaatsen	680	749	1 429	
Herscholing	100	100	200	
Steun	37 500	37 500	75 000	

Hoofdstuk der Begrooting	Onderwerpen	In duizenden guldens		
		3e kwartaal	4e kwartaal	Totaal
XIII. OVERZEESCHE GEBIEDS- DEELEN	Kleeding	50	50	100
	Spaarregeling	15	15	30
	Levensmiddelen verkloozen	275	275	550
	Centrale keukens	2 000	250	2 250
	Onvoorzien	—	13	13
	Totaal	114 531	94 224	208 755
	<i>Ontvangsten</i>			
	Pensioensto: tingen	157	162	319
	Toezicht ziekenfondsen	250	250	500
	Levensmiddelen verkloozen	250	250	500
XIV. OVERZEESCHE GEBIEDS- DEELEN	Totaal	657	662	1 319
	<i>Uitgaven</i>			
	Salarissen en loonen	1 829	2 415	4 244
	Materieele behoeften en overige uitgaven.	21	21	42
	Subsidies	5	5	10
	Pensioenbetalingen	170	56	226
	Onvoorzien	—	10	10
	Rente en aflossing Indische leeningen	5 149	29 700	34 849
	<i>Ontvangsten</i>			
	Pensioenstortingen	7 174	32 207	39 381
XV. OVERIGE ONTVANGSTEN EN UITGAVEN	<i>Uitgaven</i>			
	Salarissen en loonen	73	54	127
	B.A.R.A.	1 309	2 184	3 493
	Totaal	1 382	2 238	3 620

Hoofdstuk der Begrooting	Onderwerpen	In duizenden guldens		
		3e kwartaal	4e kwartaal	Totaal
ALGEMEEN BURGER- LIJK PENSIOENFONDS	<i>Ontvangsten</i>			
	Pensioenstortingen	1	1	2
	Kortingen inkwartieringen ambtenaren	175	175	350
	Huren woningen en huisvesting ambtenaren .	250	125	375
	Overige ontvangsten	—	1	1
	Totaal	426	302	728
	<i>Uitgaven</i>			
	Salarissen en loonen	130	130	260
	Materieele behoeften en overige uitgaven . . .	30	70	100
	Geneeskundig onderzoek	10	20	30
	Pensioenbetalingen	20	20	40
	Uitgekeerde pensioenen	27 500	27 500	55 000
	Totaal	27 690	27 740	55 430
	<i>Ontvangsten</i>			
	Pensioenbijdragen Rijk en gemeenten	—	60 000	60 000
	Inkoopbijdrage	20 000	—	20 000
	Bijdrage weduwenpensioen	450	—	450
	„ militairen	1 000	—	1 000
	Verzekeringen militairen	200	—	200
	„ eigen pensioen	15	15	30
	Jaarlijksche annuïteit	25 400	—	25 400
	Eigen pensioen gemeenten	14 000	—	14 000
	Terugbetaling voorloopig pensioen onderwijzers	1 500	1 500	3 000
	Rente beleggingen	14 000	7 000	21 000
	Aflossing beleggingen	6 000	9 000	15 000
	Totaal	82 565	77 515	160 080

Hoofdstuk der Begrooting	Onderwerpen	In duizenden guldens		
		3e kwartaal	4e kwartaal	Totaal
ZUIDERZEEFONDS	<i>Uitgaven</i>			
	Salarissen en loonen	505	509	1 014
	Materieele behoeften en overige uitgaven . . .	357	423	780
	Subsidies	1	55	56
	Werken	1 955	2 011	3 966
	Pensioenbetalingen	29	32	61
	Ontginning Noord-Oostpolder	4 000	2 186	6 186
	Onvoorzien	—	5	5
	Totaal	6 847	5 221	12 068
	<i>Ontvangsten</i>			
	Pensioenstortingen	13	15	28
	Rente en aflossing	33	40	73
LANDEBOUW-CRISIS- FONDS	Inkomsten Noord-Oostpolder	—	2 000	2 000
	Overige ontvangsten	30	30	60
	Totaal	76	2 085	2 161
	<i>Nederland</i>			
	<i>Uitgaven</i>			
	Salarissen en loonen	8 000	8 000	16 000
	Materieele behoeften en overige uitgaven . . .	1 900	2 500	4 400
	Subsidies	950	950	1 900
	Betalingen aan andere diensten	14	14	28
	Kosten kunstmestdistributie	125	125	250
	Premie mestvarkens, kisten en bijdragen zuivel	2 220	2 220	4 440
	Toeslag brood	8 500	8 500	17 000
	Toeslag vleesch	4 000	6 000	10 000
	Toeslag melk en zuivel	45 000	40 000	85 000
	Aankopen in Nederland	—	50 000	50 000
	Totaal	70 709	118 309	189 018

Hoofdstuk der Begrooting	Onderwerpen	In duizenden guldens		
		3e kwartaal	4e kwartaal	Totaal
	<i>Inkomsten</i>			
	Import graan	22 000	18 000	40 000
	Import gerst	3 000	2 000	5 000
	Import suiker	43 000	2 000	5 000
	Margarine-grondstoffen	18 000	22 000	40 000
	Achterstallige vorderingen	8 000	2 000	10 000
	Totaal	54 000	46 000	100 000
	Buitenland			
	<i>Uitgaven</i> ¹⁾			
	Food-Bureau U.S.A.	83 000	—	83 000
	Aankopen Rijksbureau voedselvoorziening in buitenland	—	150 000	150 000
	Totaal	83 000	150 000	233 000
GEMEENTEFONDS	<i>Uitgaven</i>			
	Betaling aan gemeenten	25 000	25 000	50 000
	Ondersteuning noodlijdende gemeenten	10 000	10 000	20 000
	Totaal	35 000	35 000	70 000
	<i>Inkomsten</i>			
	Personeele belasting	7 000	15 000	22 000
	Grondbelasting	5 000	10 000	15 000
	Ondernemingsbelasting	8 000	17 000	25 000
	Totaal	20 000	42 000	62 000
	<i>Uitgaven</i>			
PENSIOENBETALING	Pensioenbetaling 1e halfjaar (nabetaling)	—	23 000	23 000

¹⁾ Niet opgenomen c/a Supplies. Hiervoor zou nog te betalen zijn 203 000 000 dollar = f 542 000 000, indien Geallieerden het Nederlandsch standpunt niet deelen.

SPECIFICATIE VAN DEN POST DIVERSEN VAN HET TOTAALOVERZICHT
DER UITGAVEN PER SOORT IN DUIZENDEN GULDENS

Centraal Bureau Oorlogsslachtoffers.	67 800
Afwikeling Nederlandschen Arbeidsdienst	5 000
Liquidatie Luchtbescherming.	2 200
Subsidies onderwijs	66 000
Oorlogsgeweldschade	42 300
Nationaal Steunfonds	25 000
Voorschot industrie	20 000
Betalingen voor Geallieerden.	50 000
Legeruitrusting in Nederland	150 000
Afwikeling Militair Gezag	19 000
Vorderingen " "	10 000
P. O. D.	8 000
Interneeringskampen	10 000
Kindertehuizen	3 000
Diverse uitgaven marine	15 000
D.U.W.	43 000
Reparatie oorlogsschade	85 000
Noodvolkshuisvesting	15 000
Liquiditeitstekort N.S.	70 000
" " der mijnen	17 000
Bijdrage K.L.M.	4 300
Te gemeet komen gemeenten in kosten distributie.	17 500
Prijsverschillen Rijksbureaux.	1 000
Maatregelen prijspolitiek.	3 700
Zee- en luchtvaartverzekering	5 100
Betaling week- en maandbrieven	55 000
Voorschotten aan reeders op hun vorderingen op het Scheepvaartfonds	75 000
Bewindvoering kustvaart Nederland	3 000
Voorziening arbeidskrachten, paarden en werktuigen voor landbouwbedrijven.	8 000
Scheuren grasland	4 000
Landbouw-herstelwerkzaamheden	37 700
Teruglevering levende have	25 000
Voorschotten schade gewassen te velde	15 300
Kinderbijslag	12 000
Bijdragen invaliditeits- en ondersteuningsfonds	22 500
Toeslagen sociale-verzekeringswetten	11 000
Bevallingsgelden	3 500
Wachtgeldregelingen	60 300
Kosten elders te werk gestelde arbeiders	6 100
Werkloozensteun	75 000
Rente en aflossing Indische leeningen	34 800
B.A.R.A.	3 600
Premie mestvarkens, toeslag brood, vleesch, melk en zuivel	116 400
Voedselaankopen Nederland.	50 000
Uitkeeringen aan gemeenten	70 000
Andere uitgaven diversen.	1 443 100
	140 000
	1 583 100
BUITENLAND	
Aanschaffingen Marine	10 000
" Vliegtuigen K.L.M.	18 000
Aankopen A.R.R.	133 100
" N.P.C.	64 200
" Diversen	38 600
Food-Bureau U.S.A.	83 000
Aankopen Rijksbureau Voedselvoorziening in buitenland.	150 000
	497 000
Andere uitgaven diversen	23 000

